BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

PROLETARI DIN TOATE ŢĂRILE, UNIŢI-VĂ!

Tribuna Sibiului

ORGAN AL COMITETULUI JUDEŢEAN SIBIU AL P.C.R. ŞI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEŢEAN

ANUL II
Nr. 472
Sîmbătă
23 AUGUST
1969
4 PAGINI
30 BANI

Să cinstim, tovarăşi, cea de-a 25-a aniversare a eliberării ţării prin muncă neobosită pentru înfăptuirea grandioaselor perspective deschise de Congresul al X-lea al partidului nostru.

Să ne legăm solemn, în faţa întregului popor, că vom servi întotdeauna cu credinţă şi devotament interesele sale supreme, ale naţiunii noastre socialiste, că nu vom precupeţi nimic pentru a face să strălucească şi mai puternic scumpa noastră patrie, pentru a spori aportul României la afirmarea superiorităţii socialismului în lume, la realizarea nobilelor ţeluri ale păcii şi prieteniei între popoare.

(Din cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naţionale)

Sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naţionale consacrată celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist

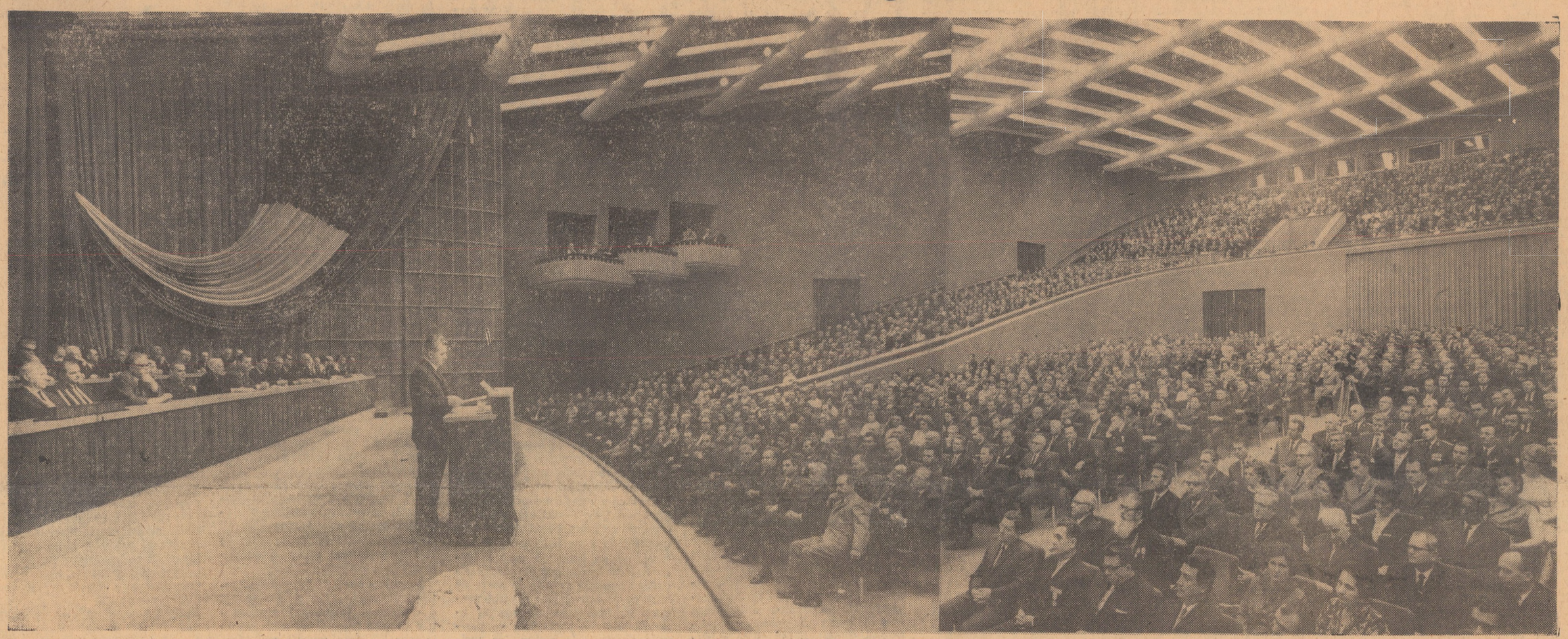

Aspect din sala Palatului Republicii în timpul lucrărilor sesiunii jubiliare.

Marea Adunare Naţională a Republicii Socialiste România s-a întrunit, vineri dimineaţa, în sesiune jubiliară consacrată celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist.

În sala Palatului Republicii, în care încă nu s-au stins ecourile lucrărilor celui de-al X-lea Congres al partidului, Marea Adunare Naţională s-a întrunit pentru a aniversa sărbătoreşte împlinirea unui pătrar de veac de la victoria insurecţiei din August 1944, glorioasa sărbătoare a eliberării României de sub jugul fascist.

La sesiunea jubiliară, alături de deputaţi, au luat parte numeroşi invitaţi: membri ai C.C. al P.C.R. şi ai guvernului, conducători ai instituţiilor centrale şi organizaţiilor obşteşti, vechi participanţi la lupta ilegală a partidului, la insurecţia armată din August 1944, comandanţi de mari unităţi militare pe frontul antihitlerist, fruntaşi în muncă, reprezentanţi ai tuturor judeţelor, activişti de partid, de stat şi ai organizaţiilor de masă, generali şi ofiţeri superiori, oameni de ştiinţă, artă şi cultură, ziarişti.

La sesiune au asistat delegaţiile din ţările socialiste frăţeşti şi alţi oaspeţi de peste hotare, şefii misiunilor diplomatice acreditaţi în ţara noastră, ataşaţi militari şi alţi membri ai corpului diplomatic.

Erau de faţă corespondenţi ai presei străine, trimişi speciali ai unor agenţii internaţionale de presă, ziare, posturi de radio şi televiziune din diferite ţări.

Marea sală era dominată de stema de stat a Republicii Socialiste România, străjuită de steaguri roşii şi tricolore. Datele festive „1944 — 23 August — 1969" înscrise pe fundalul scenei marchează simbolic epoca de profunde transformări sociale, de măreţe realizări în construcţia socialismului, pe care România a străbătut-o în cei 25 de ani de la eliberare.

Ora 10. — Deputaţii şi invitaţii au salutat cu aplauze puternice, cu urale îndelung repetate, la sosirea în sală, pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pe ceilalţi conducători de partid şi de stat, pe şefii delegaţiilor de peste hotare care participă la marea sărbătoare a poporului nostru.

În prezidiul sesiunii jubiliare au luat loc tovarăşii Nicolae Ceauşescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Dumitru Petrescu, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeţ, Maxim Berghianu, Florian Dănălache, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Petre Lupu, Manea Mănescu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vîlcu, Ştefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Miu Dobrescu, Aurel Duca, Mihai Gere, Ion Iliescu, Ion Ioniţă, Carol Kiraly, Vasile Patilineţ, Dumitru Popa, Ion Stănescu, vicepreşedinţii Marii Adunări Naţionale, membri ai Consiliului de Stat, veterani ai mişcării muncitoreşti din ţara noastră.

Au luat loc, de asemenea, în prezidiu, conducătorii delegaţiilor de partid şi de stat de peste hotare, reprezentanţii unor partide comuniste şi muncitoreşti care participă la festivităţile prilejuite de aniversarea a 25 de ani de la eliberarea României.

(Continuare în pag. a IV-a)

Cuvîntarea tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

Stimaţi tovarăşi deputaţi şi invitaţi,
Stimaţi oaspeţi de peste hotare,

Aniversăm astăzi împlinirea a 25 de ani de la victoria insurecţiei armate din august 1944, de la eliberarea României de sub jugul fascist. Răsturnarea dictaturii militaro-fasciste a dat un nou curs dezvoltării ţării noastre, a deschis calea înfăptuirii idealurilor de libertate şi dreptate socială pentru care au luptat veacuri de-a rîndul forţele cele mai înaintate ale poporului român. 23 August 1944 va rămîne veşnic în conştiinţa poporului, amintirea sa transmiţîndu-se din generaţie în generaţie ca un simbol strălucit al eroismului maselor populare, al spiritului revoluţionar al comuniştilor, al tuturor militanţilor progresişti din patria noastră.

Evocăm istoricul act al eliberării patriei la cîteva zile doar după încheierea Congresului al X-lea al partidului, care a deschis o nouă şi amplă perspectivă de progres şi prosperitate în viaţa României socialiste. Acest glorios jubileu prilejuieşte, totodată, o însufleţitoare retrospectivă a drumului de luptă şi muncă străbătut de clasa muncitoare, de oamenii muncii, fără deosebire de naţionalitate, sub conducerea partidului nostru comunist, a remarcabilelor victorii dobîndite de poporul român în edificarea noii societăţi.

Cu prilejul acestei mari sărbători naţionale, permiteţi-mi, stimaţi tovarăşi, să adresez în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al Consiliului de Stat şi al Consiliului de Miniştri, de la tribuna Marii Adunări Naţionale, cele mai calde felicitări muncitorilor, ţăranilor şi intelectualilor din patria noastră, veteranilor mişcării revoluţionare şi democratice, militanţilor antifaşcişti, combatanţilor din războiul antihitlerist, tuturor celor care şi-au adus contribuţia la eliberarea României, la victoria revoluţiei şi construirea socialismului pe pămîntul românesc.

Doresc, totodată, să salut în mod cordial delegaţiile din ţările socialiste frăţeşti, delegaţia Frontului Naţional de Eliberare şi guvernului revoluţionar provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, toţi oaspeţii din străinătate, şi să le mulţumesc pentru participarea la această sărbătoare a poporului român. Noi vedem în prezenţa dumneavoastră, dragi tovarăşi, un simbol al prieteniei şi alianţei trainice dintre popoarele, ţările şi partidele noastre, o vie ilustrare a sentimentelor de solidaritate internaţionalistă ce ne unesc în lupta pentru cauza comună a socialismului şi păcii în lume. Vă rugăm, stimaţi oaspeţi, să transmiteţi comuniştilor, popoarelor dumneavoastră, urările fierbinţi ale poporului român, ale partidului nostru comunist, pentru noi succese în lupta revoluţionară pe care o duceţi pentru înfăptuirea idealurilor celor ce muncesc, pentru triumful cauzei socialismului şi păcii în lume.

Stimaţi tovarăşi,

Insurecţia armată din august 1944 a constituit o strălucită încununare a eroicei lupte revoluţionare purtate de oamenii muncii, de forţele progresiste ale societăţii în frunte cu partidul comunist, împotriva fascismului şi războiului, a dominaţiei imperialismului străin, pentru eliberare socială şi naţională. De-a lungul îndelungatei sale istorii, poporul român a dus lupte aprige împotriva exploatării, pentru libertate şi dreptate socială, împotriva asupririi străine, pentru neatîrnare, pentru formarea naţiunii române şi a statului unitar. Partidul Comunist Romîn a ridicat pe o treaptă superioară aceste glorioase tradiţii de luptă ale poporului, ale mişcării muncitoreşti şi democratice din România, a organizat toate marile bătălii de clasă ale proletariatului, ale maselor muncitoare împotriva exploatatorilor şi reacţiunii, pentru apărarea intereselor şi drepturilor lor vitale.

Partidul nostru a preluat şi dus mai departe tradiţiile internaţionaliste ale clasei muncitoare, ale forţelor revoluţionare din ţara noastră, care s-au aflat întotdeauna alături de proletariatul mondial, au sprijinit lupta oamenilor muncii de pretutindeni împotriva exploatării şi asupririi, au luptat cu arma în mînă pe baricadele Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, au luat parte la toate marile bătălii de clasă internaţionale din epoca contemporană. Partidul Comunist Român a militat neabătut, încă de la înfiinţarea sa, împotriva politicii reacţionare antisovietice promovate de clasele exploatatoare, considerînd statornicirea unor relaţii de prietenie şi bună vecinătate între România şi Uniunea Sovietică de o deosebită importanţă pentru interesele celor două popoare, pentru pace şi securitate în această zonă a lumii. Politica Partidului Comunist Român a fost sprijinită activ de clasa muncitoare, de forţele progresiste ale poporului, a găsit un profund ecou în opinia publică din România. Ca urmare, cercuri politice din ce în ce mai largi se pronunţau pentru prietenie şi colaborare cu Uniunea Sovietică, iar în anul 1934, după cum se ştie, s-a ajuns la stabilirea relaţiilor diplomatice între cele două ţări.

Evenimentele politice din perioada aceea evidenţiază cu putere că în ţara noastră, în rîndul maselor muncitoare, al cercurilor democratice largi exista o profundă ostilitate împotriva fascismului, a Garmaniei naziste. Sînt cunoscute puternicele mişcări sociale care au culminat cu marile lupte ale muncitorilor ceferişti şi petrolişti din 1933, desfăşurate imediat după instaurarea regimului hitlerist în Germania şi care s-au înscris printre primele acţiuni revoluţionare de masă ale proletariatului internaţional împotriva fascismului. Creşterea avîntului mişcării antifasciste — oglindit în manifestaţiile de masă desfăşurate în anii 1935—1938 sub lozinca frontului popular, în demonstraţiile antihitleriste de la 1 Mai 1938, care, prin vigoarea şi combativitatea lor, au avut un puternic ecou internaţional — arătau hotărîrea poporului român de a se opune înfeudării ţării Germaniei naziste, de a lupta pentru apărarea democraţiei şi libertăţii sale naţionale.

Trebuie menţionat că, în pofida puternicelor mişcări antifasciste care aveau loc în toate ţările Europei în acei ani, a glasului tot mai răspicat al forţelor înaintate care avertizau asupra pericolului agresiunii fasciste, marile puteri imperialiste, cercurile guvernante de atunci din numeroase state au adoptat o poziţie de cedare şi compromis faţă de pretenţiile Germaniei naziste, n-au înţeles necesitatea luptei unite împotriva agresorului. Aceasta a influenţat negativ desfăşurarea evenimentelor, a încurajat acţiunile agresive ale hitlerismului, a demobilizat forţele democratice. În acelaşi timp, această politică conciliatoare a stimulat activitatea cercurilor reacţionare din România, ca şi din alte state europene, care au păşit deschis pe calea trădării naţionale. Poporul român, aflat singur în faţa agresiunii nazismului german, lipsit de orice sprijin din afară, a devenit victima dictatului fascist de la Viena, prin care o parte a Transilvaniei era predată Ungariei horthyste, a fost aruncat în braţele Germaniei hitleriste.

În toată această perioadă, conştient de gravitatea situaţiei interne şi internaţionale care se crease, Partidul Comunist Român a desfăşurat o intensă activitate politică în rîndul maselor, a chemat poporul la luptă împotriva politicii cercurilor guvernante, de înfeudare a ţării Germaniei naziste, împotriva politicii hitleriste de cotropire şi anexiuni, a cîrdăşiei claselor exploatatoare din România cu fascismul. În martie 1939, cînd trupele naziste invadau Cehoslovacia şi în România se decretase mobilizare parţială, Partidul Comunist Român a dat cuvînt de ordine comuniştilor şi antifasciştilor să se înroleze în armată în vederea luptei împotriva agresorului hitlerist. Atunci cînd trupul ţării a fost ciuntit în urma Dictatului de la Viena, partidul comunist a cerut forţelor patriotice, întregului popor să se ridice cu arma în mînă pentru apărarea independenţei şi integrităţii patriei.

Trebuie spus, totodată, că instaurarea dictaturii militaro-fasciste antonesciene şi aruncarea ţării în războiul antisovietic s-au datorat şi unor slăbiciuni, lipsuri şi greşeli din activitatea Partidului Comunist Român, precum şi faptului că forţele democratice, neînţelegînd pericolul pe care-l reprezentau organizaţiile fasciste pentru România, nu au răspuns la timp apelului Partidului Comunist Român de a acţiona unite împotriva lor. Datorită tuturor acestor cauze nu s-a putut împiedica aruncarea României în războiul împotriva Uniunii Sovietice, cu toate că acest război a fost profund nepopular în ţara noastră. Cîrdăşia reacţiunii române cu fascismul german a dus la subordonarea ţării Germaniei naziste, la ruinarea economiei naţionale — devenită apendice al maşinii de război fasciste — la sărăcirea şi înfometarea maselor. Participarea la război alături de Germania hitleristă împotriva Uniunii Sovietice, jefuirea bogăţiilor ţării de către imperialismul german au dus România în pragul unei catastrofe naţionale. Poporul era stăpînit de un sentiment de profundă ură împotriva cotropitorilor fascişti, de dorinţa arzătoare de a scutura jugul dictaturii antonesciene, de a pune capăt războiului împotriva Uniunii Sovietice, de a elibera ţara de trupele hitleriste.

(Continuare în pag a II-a)

Sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naţionale consacrată celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist

Cuvîntarea tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

(Urmare din pag. I)

Partidul Comunist Român, împreună cu alte forţe democratice, antifasciste, s-a ridicat de la început cu hotărîre împotriva acestui război, a organizat lupta pentru sabotarea dispozitivului militar fascist, a producţiei de armament şi a transporturilor militare. Încă în rezoluţia din iulie şi în platforma-program din septembrie 1941 partidul comunist a adresat întregului popor chemarea de a lupta pentru încetarea războiului antisovietic, pentru răsturnarea regimului fascist al lui Antonescu, pentru alungarea din ţară a hitleriştilor şi recucerirea libertăţii şi independenţei României. Partidul comunist a luptat tot timpul războiului împotriva fascismului înfruntînd fără înfricare prigoana şi represiunile regimului dictatorial al hitleriştilor, dînd nenumărate jertfe în această mare înfruntare. O mare parte din cadrele partidului, mii şi mii de militanţi comunişti şi luptători antifascişti au fost aruncaţi în închisori şi lagăre, mulţi au căzut în lupta necruţătoare cu duşmanul. Meritul nepieritor al partidului nostru comunist este că, în pofida greutăţilor, a terorii fasciste, dînd glas frămîntărilor şi aspiraţiilor uriaşei majorităţi a populaţiei ţării, a ştiut să unească în jurul său cele mai largi forţe democratice şi patriotice, afirmîndu-se ca un adevărat catalizator al voinţei şi intereselor poporului.

Rezistenţa împotriva dictaturii militaro-fasciste şi a războiului a îmbrăcat forme diverse, mergînd pînă la lupte de partizani şi crearea formaţiunilor patriotice, care au jucat un rol deosebit de important în realizarea actului istoric de la 23 August. Eroica noastră clasă muncitoare a fost forţa hotărîtoare a luptei antifasciste, însufleţind prin exemplul său masele largi populare. Ţărănimea, puternic lovită de războiul hitlerist, s-a ridicat împotriva rechiziţiilor forţate, a încorporărilor, contra jafului şi terorii hitleriştilor. Înţelegînd gravitatea situaţiei prin care trecea ţara, cei mai străluciţi reprezentanţi ai intelectualităţii române, patrioţi luminaţi au protestat împotriva războiului şi a ocupaţiei germane. În rîndul soldaţilor şi ofiţerilor se dezvolta o puternică stare de spirit antihitleristă, creştea împotrivirea faţă de războiul antisovietic şi de regimul dictaturii fasciste. Este semnificativ că în perioada războiului au fost trimişi în faţa tribunalelor militare şi a curţilor marţiale peste 86 000 de oameni care au refuzat să se prezinte la mobilizare şi să lupte pe frontul antisovietic. Această stare de spirit antihitleristă a soldaţilor şi ofiţerilor armatei române s-a manifestat cu putere în hotărîrea de constituire a diviziilor de voluntari români, cu sprijinul şi pe teritoriul Uniunii Sovietice, în participarea volutarilor români la războiul contra Germaniei fasciste. Sînt cunoscute, de asemenea, memoriile prin care cele mai marcante personalităţi ale ştiinţei şi culturii noastre, precum şi cadre superioare de comandă ale armatei şi-au exprimat protestul şi dezaprobarea faţă de politica guvernului antonescian, şi au cerut, în acelaşi timp, să se pună capăt războiului anti-sovietic.

O puternică influenţă asupra creşterii voinţei de luptă a poporului român, a hotărîrii sale de a răsturna jugul dictaturii, de a ieşi din război au avut crearea coaliţiei antihitleriste, strălucitele izbînzi obţinute împotriva Germaniei naziste de armata sovietică, amploarea tot mai mare pe care o căpăta lupta popoarelor cotropite de nazişti, pentru cucerirea libertăţii. Purtînd pe umerii săi greul războiului antihitlerist, Uniunea Sovietică a dat cele mai mari jertfe în zdrobirea maşinii de război naziste, s-a acoperit de glorie nepieritoare în lupta pentru salvarea omenirii de pericolul robiei fasciste: victoriile sale, ale celorlalte forţe din coaliţia naţiunilor unite au dat noi puteri şi au încurajat mişcarea de rezistenţă antifascistă din întreaga lume.

În anii 1943—1944, regimul fascist din România a intrat într-o criză acută. În aceste condiţii, activul de bază al Partidului Comunist Român din afară, din închisori şi din lagăre — în rîndul căruia un rol important a avut Gheorghe Gheorghiu-Dej —, a elaborat planul de acţiune pentru reorganizarea conducerii şi întărirea rîndurilor partidului, crearea formaţiunilor patriotice înarmate şi intensificarea luptelor de partizani, pentru unirea tuturor forţelor antifasciste într-un singur front, răsturnarea prin forţă a guvernului antonescian, eliberarea ţării, ieşirea României din război şi alăturarea ei coaliţiei antihitleriste.

Pe baza acestui plan, partidul nostru a desfăşurat o intensă activitate politică, organizatorică în rîndul celor mai largi categorii sociale. În 1943 a fost creat Frontul patriotic antihitlerist — reunind forţe politice care reprezentau clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea, păturile mijlocii de la oraşe, oamenii muncii de naţionalitate maghiară. O importanţă deosebită a avut făurirea, la 1 Mai 1944, a Frontului Unic Muncitoresc; înţelegerea intervenită între Partidul comunist şi Partidul social-democrat a sporit capacitatea de acţiune şi forţa de organizare a clasei muncitoare, deschizînd perspectiva realizării unităţii sale politico-organizatorice, a exercitat o puternică influenţă asupra unirii celorlalte forţe patriotice, antihitleriste.

La scurt timp, partidele comuniste şi social-democrat realizează un acord de colaborare cu partidele liberal şi naţional-ţărănesc, în cadrul Blocului Naţional-Democrat, pe baza unei platforme de acţiune ce prevedea ieşirea României din coaliţia fascistă, încetarea războiului împotriva Uniunii Sovietice, alungarea trupelor germane din ţară, înlăturarea regimului dictatorial şi înlocuirea lui cu un regim constituţional, democratic. Totodată, partidul comunist a stabilit legături cu monarhia şi cercurile grupate în jurul palatului regal. O deosebită însemnătate au avut legăturile partidului comunist cu cadre de comandă ale armatei, cu ofiţerii şi generalii patrioţi care au colaborat activ la pregătirea militară a insurecţiei. Răsturnarea guvernului dictaturii militare fasciste, ieşirea din războiul antisovietic apărea astfel în faţa maselor populare, a cercurilor largi ale opiniei publice ca o necesitate arzătoare, vitală pentru însăşi existenţa naţională, pentru salvgardarea intereselor supreme ale întregului popor, pentru dezvoltarea viitoare a societăţii noastre. Înfăptuirea actului istoric de la 23 August a fost astfel expresia voinţei întregului popor, rezultatul coalizării celor mai largi forţe sociale, politice şi militare, în rîndul cărora clasa muncitoare şi partidul său comunist au avut rolul conducător.

În condiţiile înaintării victorioase a armatelor sovietice, ale marii ofensive desfăşurate pe direcţia Iaşi—Chişinău, Hitler şi Antonescu elaboraseră un plan pentru organizarea rezistenţei militare pe teritoriul României şi de mobilizare totală în acest scop a forţelor materiale şi umane ale ţării noastre. În aceste împrejurări, partidul şi celelalte forţe antifasciste au hotărît să grăbească înfăptuirea planurilor stabilite iniţial, să treacă neîntîrziat la arestarea guvernului Antonescu. După cum se ştie, în ziua de 23 August 1944 căpeteniile guvernului fascist au fost arestate la palatul regal de către o formaţiune militară insurecţională şi predate unităţilor de luptă patriotice. S-a format un nou guvern în care participau reprezentanţii tuturor forţelor politice din Blocul Naţional-Democrat şi în care Partidul Comunist Român era reprezentat prin Lucreţiu Pătrăşcanu. România a ieşit din războiul antisovietic, a întors armele împotriva Germaniei naziste, a trecut la dezarmarea trupelor hitleriste. Cu toate încercările unor cercuri din jurul palatului de a împiedica intrarea imediată în luptă a armatei române împotriva Germaniei hitleriste, în cursul unor bătălii grele, unităţile militare, împreună cu formaţiunile patriotice care numărau mii şi mii de luptători în principalele oraşe ale ţării, au lichidat rezistenţa trupelor naziste, au eliberat în citeva zile Capitala şi o mare parte a ţării. Sosirea, la 30 august, a trupelor sovietice în Bucureştiul eliberat a fost salutată cu entuziasm şi deosebită simpatie de masele largi ale populaţiei. Victoria insurecţiei de la 23 August şi intrarea armatei române în războiul antihitlerist au dus la prăbuşirea frontului german în această zonă a Europei, dejucînd încercările lui Hitler şi Antonescu de a organiza pe teritoriul României o nouă linie de rezistenţă militară, au deschis calea înaintării rapide a trupelor sovietice spre Bulgaria, Iugoslavia şi Ungaria.

Poporul român s-a angajat cu toate resursele materiale şi umane, cu întregul său potenţial de luptă în războiul drept, eliberator, antihitlerist. Armata română, alături de Armata sovietică, a alungat prin lupte grele trupele germano-hortyste din Transilvania, eliberînd întregul teritoriu al patriei, a luat parte activă la Eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei şi Austriei, luptînd cu eroism pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei fasciste. Începînd de la 23 August 1944 şi pînă la încheierea războiului în Europa, efectivele militare angajate de România în acţiunile contra trupelor fasciste s-au ridicat la peste o jumătate de milion de oameni; 170 000 de militari români s-au jertfit în lupta contra cotropitorilor hitlerişti, pentru cauza libertăţii. Clasa muncitoare, ţărănimea, masele largi populare, au răspuns cu abnegaţie chemării partidului comunist „Totul pentru front, totul pentru victorie"!; întreaga economie a ţării a fost subordonată intereselor războiului antifascist. O luminoasă pagină de eroism şi internaţionalism proletar au înscris patrioţii români care au luptat cu arma în mînă în cadrul detaşamentelor de partizani, al forţelor rezistenţei antihitleriste pe teritoriul Uniunii Sovietice, al Iugoslaviei, Cehoslovaciei, Franţei şi altor ţări.

Aportul României la înfrîngerea nazismului s-a bucurat de o binemeritată apreciere în opinia publică internaţională. Numeroase ordine de zi ale Comandamentului Suprem Sovietic şi comunicate de război au evidenţiat bărbăţia şi eroismul trupelor române. Peste 190 000 de ostaşi şi ofiţeri au fost distinşi cu ordine şi medalii sovietice, şi multe alte mii cu decoraţii cehoslovace şi ungare, pentru faptele lor de arme. O înaltă apreciere a contribuţiei ţării noastre este exprimată în Decretul Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 6 iulie 1945, prin care se conferă şefului statului român Ordinul „Victoria" „pentru actul curajos al cotiturii hotărîtoare a politicii României spre ruptura cu Germania hitleristă şi alianţa cu Naţiunile Unite, în clipa cînd încă nu se precizase clar înfrîngerea Germaniei". În discursul rostit la Conferinţa de pace de la Paris, ministrul de externe al Uniunii Sovietice sublinia: „Ştim cu toţii că România a fost statul care printr-o acţiune hotărîtă s-a eliberat de regimul fascist al lui Antonescu, s-a alăturat aliaţilor... Împreună cu noi, împreună cu trupele aliate, noua Românie democrată a început lupta pentru înfrîngerea lui Hitler, a făcut sacrificii considerabile în această luptă şi noi toţi recunoaştem serviciile aduse de poporul român acestei cauze...". Ministrul de Externe al Marii Britanii arăta, la 29 septembrie 1944, că „România a dat un ajutor substanţial cauzei aliaţilor". Relevînd semnificaţia participării României la războiul antihitlerist, postul de radio New York sublinia, la 18 septembrie 1944: „Dezastrul german din România a pecetluit soarta armatelor Reichului din Balcani. Prin trecerea României de partea aliaţilor, drumul de sud-est, care duce la Budapesta, Praga şi Viena este deschis... Este deci legitim ca poporul român să aibă în momentul de faţă un sentiment de satisfacţie căci România are o contribuţie însemnată la grăbirea sfîrşitului. Este o contribuţie de care poporul român poate să se felicite".

Prin răsturnarea dictaturii fasciste şi alăturarea la coaliţia antihitleristă, prin numărul combatanţilor, amploarea operaţiunilor militare la care a participat şi eforturile economice, poporul român şi-a demonstrat ura nestăvilită faţă de fascism, hotărîrea sa de a participa la nimicirea acestui periculos duşman al civilizaţiei şi libertăţii popoarelor, a adus o preţioasă contribuţie materială şi de sînge la marea victorie asupra fascismului.

În acest moment solemn, cînd aniversăm un sfert de veac de la istoricele evenimente din august 1944, aducem un omagiu fierbinte şi exprimăm cele mai profunde sentimente de recunoştinţă ale întregului nostru popor faţă de fiii patriei — revoluţionari, patrioţi, ostaşi, partizani şi luptători din rezistenţă — care nu au precupeţit nimic, nici chiar supremul sacrificiu, pentru eliberarea ţării, pentru înfrîngerea fascismului. Faptele lor de vitejie, înaltul lor exemplu de dăruire, devotament şi spirit de sacrificiu în slujba patriei, vor rămîne înscrise pentru totdeauna în cartea de aur a naţiunii noastre.

De la înalta tribună a Marii Adunări Naţionale exprimăm sentimentele de înaltă preţuire şi recunoştinţă ale poporului român faţă de Uniunea Sovietică, faţă de glorioasele sale armate, care au adus o contribuţie hotărîtoare la eliberarea României de sub dominaţia hitleristă. În luptele purtate în comun de ostaşii români şi sovietici pentru nimicirea fascismului s-au pecetluit pe veci frăţia de arme româno-sovietică, prietenia trainică dintre cele două popoare. Această prietenie, alianţa şi colaborarea frăţească dintre România şi Uniunea Sovietică s-au ridicat în anii construcţiei socialiste pe un plan superior, dezvoltîndu-se continuu, pe baza comunităţii de orînduire socială şi de idealuri. Prietenia şi alianţa cu Uniunea Sovietică au constituit şi constituie una din temeliile politicii externe promovate de partidul şi statul nostru.

Poporul nostru cinsteşte, de asemenea, memoria ostaşilor celorlalte ţări din coaliţia antihitleristă, subliniază contribuţia însemnată a acestor popoare la lichidarea maşinii de război hitleriste, la victoria asupra fascismului. Un rol de cea mai mare importanţă în înfrîngerea fascismului a avut ridicarea popoarelor cotropite, mişcarea de rezistenţă antifascistă a forţelor patriotice, care, în frunte cu partidele comuniste, au luptat cu neînfricare împotriva ocupanţilor, pentru libertate şi independenţă. Amintirea milioanelor de combatanţi şi patrioţi care şi-au vărsat sîngele în lupta împotriva fascismului va rămîne neştearsă în memoria poporului nostru.

Victoria epocală asupra fascismului în cel de-al doilea război mondial a demonstrat încă o dată, la scara celei mai ample încleştări din cîte a cunoscut istoria, forţa cu care popoarele se ridică în apărarea unei cauze drepte, adevărul incontestabil că rolul hotărîtor în făurirea istoriei, în apărarea libertăţii şi independenţei naţionale îl au masele populare, milioanele şi milioanele de oameni ai muncii de pretutindeni. Războiul antifascist a relevat că oricît de mare ar fi potenţialul aruncat în luptă de forţele reacţiunii, oricît de puternice ar fi armatele imperialiste invadatoare, ele nu pot înfrînge voinţa de libertate a popoarelor, dorinţa acestora de a-şi hotărî singure soarta.

Stimaţi tovarăşi,

Prin răsturnarea dictaturii militaro-fasciste, România a intrat într-o nouă perioadă a istoriei sale; lupta antifascistă şi de eliberare naţională s-a dezvoltat rapid într-o amplă mişcare socială care a cuprins principalele forţe revoluţionare ale societăţii — clasa muncitoare, ţărănimea, masele largi populare — hotărîte să pună capăt exploatării şi asupririi burghezo-moşiereşti, dependenţei faţă de puterile străine, să asigure un curs progresist societăţii româneşti.

Partidul Comunist Român s-a dovedit la înălţimea cerinţelor noii etape istorice prin care trecea ţara, afirmîndu-se ca singura forţă politică în stare să organizeze şi să conducă lupta revoluţionară a maselor. Ieşind din ilegalitate, partidul nostru şi-a reorganizat întreaga activitate, reuşind să-şi constituie în scurt timp organizaţii puternice în întreprinderi şi instituţii, la oraşe şi sate, în toate judeţele. Comuniştii eliberaţi din închisori şi lagăre au constituit nucleul care a polarizat toate forţele partidului, jucînd un rol de seamă în procesul de organizare a partidului în noile condiţii, în conducerea sa şi a organizaţiilor revoluţionare de masă. Puternicele demonstraţii populare organizate încă din primele zile de după eliberare au arătat capacitatea organizatorică, autoritatea şi influenţa crescîndă în rîndul maselor a partidului comunist, faptul că el devenise principala forţă politică a ţării. Partidul a pus bazele sindicatelor unice, întărind Frontul Unic Muncitoresc, a organizat activitatea în rîndurile tineretului, femeilor, intelectualităţii; s-a extins în toată ţara organizaţia ţărănimii muncitoare — Frontul Plugarilor. În faţa amploarei proceselor revoluţionare care aveau loc în ţara noastră, forţele reacţionare îşi intensificau opoziţia încercînd să împiedice consolidarea cuceririlor democratice ale maselor. În aceste condiţii partidul a organizat Frontul Naţional Democrat, unind în cadrul acestuia toate forţele politice interesate în democratizarea reală a ţării şi în înfăptuirea reformelor economice şi sociale cerute de mersul înainte al societăţii româneşti.

Organizînd eforturile pentru sprijinirea frontului antihitlerist, conducînd marile bătălii sociale împotriva reacţiunii şi a claselor exploatatoare, partidul a orientat lupta maselor largi populare în direcţiile hotărîtoare ale dezvoltării procesului revoluţionar. Exproprierea moşierimii şi împroprietărirea ţăranilor, democratizarea vieţii politice, sprijinirea frontului antihitlerist şi reconstrucţia economică au constituit elementele unei largi platforme politice în jurul căreia partidul comunist a reuşit să unească şi să organizeze principalele forţe ale naţiunii, marea majoritate a poporului.

Avînd în vedere că aparatul de stat era dominat de elemente reacţionare, fasciste, care impiedicau înfăptuirea transformărilor democratice şi sabotau acţiunea de sprijinire a frontului antihitlerist, partidul a organizat largi acţiuni politice şi mişcări de stradă, trecînd la înlocuirea de către mase, peste capul guvernelor cu majoritate reacţionară, a primarilor şi prefecţilor antonescieni cu reprezentanţi ai forţelor democratice. Concomitent, în fabrici şi uzine s-au constituit comitete de întreprinderi, care au exercitat controlul muncitoresc asupra patronatului, asigurînd continuarea producţiei pentru nevoile frontului şi ale economiei.

O problemă de importanţă primordială pentru România era înfăptuirea reformei agrare. La îndemnul şi cu sprijinul partidului au luat fiinţă comitete ţărăneşti de reformă agrară, care, înfringînd împotrivirea reacţiunii au împărţit ţăranilor pămînturile moşiereşti; acest act revoluţionar, consfinţit ulterior prin Legea reformei agrare, a dus la lichidarea uneia din cele mai conservatoare clase exploatatoare — moşierimea. Zeci de mii de muncitori trimişi de partid la sate au ajutat ţărănimea în lupta pentru cucerirea pămînturilor moşierilor, pentru organizarea vieţii satelor şi a producţiei agricole.

În focul acţiunilor revoluţionare pentru democratizarea ţării, reorganizarea aparatului de stat şi înfăptuirea reformei agrare, s-a închegat şi consolidat alianţa muncitorească-ţărănească — forţa motrice principală care a hotărît dezvoltarea revoluţiei populare, soarta bătăliei pentru putere. Totodată, partidul şi-a întărit puternic legăturile cu intelectualitatea, a continuat munca politică în rîndul forţelor armate, a acţionat cu consecvenţă pentru rezolvarea în spirit democratic a problemei naţionale, pentru egalitatea în drepturi a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate. Aceasta a dus la strîngerea legăturilor partidului cu masele largi populare, la consolidarea unităţii în jurul său a tuturor forţelor sociale avansate ale ţării. Autoritatea şi forţa partidului erau reflectate şi de faptul că la numai citeva luni după ieşirea din ilegalitate în rîndurile sale se aflau peste 100 000 de membri.

Desfăşurarea acestor ample lupte politice, economice şi sociale a determinat continua schimbare a raportului de forţe, slăbirea poziţiilor claselor exploatatoare şi ale partidelor reacţionare, creşterea rolului şi influenţei maselor populare în viaţa politică.

În decurs de citeva luni au fost răsturnate, rînd pe rînd, trei guverne cu majoritate reacţionară şi instaurat la 6 Martie 1945, primul guvern democrat, în frunte cu eminentul om de stat şi înflăcăratul patriot — doctor Petru Groza —, guvern în care precumpăneau reprezentanţii clasei muncitoare şi ai ţărănimii. Aceasta a constituit o mare victorie a luptei revoluţionare a oamenilor muncii, marcînd instaurarea puterii populare şi trecerea la înfăptuirea programului de transformare democratică, revoluţionară a societăţii.

Sarcina centrală a partidului şi a guvernului democrat era acum redresarea economiei naţionale. Avem încă vii în amintire condiţiile excepţional de grele pe care a trebuit să le înfruntăm în acea perioadă; economia se afla în stare de haos şi dezorganizare; nivelul producţiei industriale scăzuse la aproximativ jumătate faţă de perioada dinainte de război, iar agricultura, secătuită de jaful hitleriştilor, de rechiziţii, furniza doar o treime din producţia medie de cereale antebelică. Transporturile funcţionau cu o capacitate extrem de redusă. Cei doi ani consecutivi de secetă au agravat şi mai mult situaţia. Reacţiunea încuraja specula şi evaziunea fiscală, organiza sabotajul economic, sporind astfel dificultăţile în care se afla ţara. Toate acestea au impus poporului nostru eforturi eroice pentru a asigura sprijinirea materială a frontului, îndeplinirea obligaţiilor care decurgeau din armistiţiu, pentru lichidarea urmărilor războiului şi refacerea economică a ţării.

O importanţă excepţională în viaţa ţării a avut Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român din octombrie 1945, care a elaborat programul de acţiune al partidului pentru consolidarea cuceririlor revoluţionare ale poporului şi dezvoltarea democratică a ţării, pentru întărirea alianţei clasei muncitoare cu ţărănimea şi celelalte păturI muncitoare, pentru unirea tuturor forţelor democratice. Un loc central în dezbaterile Conferinţei l-au ocupat problemele redresării şi dezvoltării economiei naţionale. Raportul Comitetului Central — prezentat de Gheorghe Gheorghiu-Dej — sublinia că „la baza acţiunii de refacere şi reconstruire a ţării trebuie să stea refacerea şi dezvoltarea industriei grele", menţionînd că „progresul ţării noastre este în directă şi nemijlocită legătură cu progresul industrializării ţării" şi că „de tăria industrială a ţării depinde în mare măsură însăşi independenţa statului nostru". În acest fel Conferinţa Naţională a prezentat în faţa partidului şi a întregii ţări nu numai un program de acţiune imediată, ci şi obiectivele de perspectivă pentru asigurarea progresului economic şi social al poporului nostru.

O dată cu rezolvarea problemelor desăvîrşirii revoluţiei burghezo-democratice au fost luate măsuri ca etatizarea Băncii Naţionale, organizarea oficiilor industriale, înfăptuirea reformei monetare şi dezvoltarea controlului muncitoresc asupra întreprinderilor, care au întărît rolul economic al statului democrat-popular, au îngrădit exploatarea capitalistă.

Dezvoltarea procesului revoluţionar a dus la schimbarea radicală a raportului de forţe în societate şi a pus în mod necesar sarcina trecerii la o nouă etapă a dezvoltării sociale — la revoluţia proletară. Ca urmare a înfringerii rezistenţei înverşunate a claselor exploatatoare şi a grupărilor lor politice, sprijinite de reacţiunea internaţională, a izolării în tot mai mare măsură a acestor forţe, au fost eliminaţi din guvern ultimii reprezentanţi ai partidelor burgheze; a fost înlăturată monarhia şi proclamată Republica Populară Română. Aceasta a însemnat cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianţă cu ţărănimea, cu celelalte categorii de oameni ai muncii, a marcat trecerea la înfăptuirea sarcinilor revoluţiei socialiste.

Politica justă promovată de Partidul Comunist Român, modul în care el a reuşit să soluţioneze problemele fundamentale de care depindea progresul social al României, au dus la creşterea autorităţii şi prestigiului său în masele oamenilor muncii. Poporul vedea în partidul comunist singura forţă politică în stare să asigure satisfacerea revendicărilor sale vitale, înaintarea ţării pe calea făuririi unei vieţi libere şi independente, a dezvoltării economice şi social-politice. Încrederea, stima şi preţuirea muncitorilor, ţăranilor şi intelectualilor i-au permis partidului nostru să înfăptuiască cu succes marile sarcini ce i-au revenit în conducerea destinelor României, să-şi îndeplinească misiunea de călăuză a poporului în revoluţia proletară, în construcţia societăţii socialiste. Experienţa partidului nostru confirmă încă o dată adevărul universal valabil al marxism-leninismului că Partidul comunist îşi poate realiza misiunea istorică în societate, poate asigura succesul revoluţiei şi al edificării noii orînduiri sociale dacă reuşeşte să cîştige încrederea şi adeziunea neţărmurită a clasei muncitoare, a ţărănimii şi intelectualităţii, dacă se identifică cu năzuinţele şi aspiraţiile cele mai intime ale poporului din rîndurile căruia face parte, dacă este urmat în întreaga sa activitate de masele largi ale celor ce muncesc, de întregul popor.

Asupra evoluţiei situaţiei ţării noastre din acea perioadă o influenţă pozitivă au avut condiţiile internaţionale în care s-a desfăşurat lupta pentru înfăptuirea revoluţiei populare şi trecerea la construcţia socialistă, sprijinul multilateral primit din partea Uniunii Sovietice, faptul că într-o serie de ţări se instaurau regimuri de democraţie populară.

În aceste condiţii favorabile, factorul hotărîtor care a determinat desfăşurarea procesului revoluţionar în ţara noastră au fost forţele interne — clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea, masele largi populare. Înfăptuirea revoluţiei şi a construcţiei socialiste, orînduirea nouă edificată pe pămîntul patriei noastre, sînt opera poporului însuşi, care, sub conducerea Partidului Comunist Român, şi-a făurit în mod conştient propria istorie.

În marile lupte sociale din această perioadă, un rol de cea mai mare însemnătate l-a avut — aşa cum am mai arătat — realizarea unităţii de acţiune între Partidul Comunist şi Partidul Social-Democrat în cadrul Frontului Unic Muncitoresc. Colaborarea timp de aproape patru ani în cadrul Frontului Unic Muncitoresc a dus la o mai bună cunoaştere între comunişti şi social-democraţi, la izolarea liderilor de dreapta ai social-democraţiei care se opuneau unităţii, a creat condiţiile pentru înfăptuirea deplinei unităţi politico-organizatorice a clasei muncitoare. Făurirea în februarie 1948 a partidului revoluţionar unic al clasei muncitoare, pe temelia marxism-leninismului, a pus capăt pentru totdeauna sciziunii din mişcarea noastră muncitorească, a constituit o măreaţă victorie a forţelor revoluţionare din România. Crearea partidului unic al clasei muncitoare a reprezentat o necesitate obiectivă a dezvoltării revoluţiei în ţara noastră, asigurînd condiţiile pentru înfăptuirea cu succes a misiunii istorice a proletariatului — de clasă conducătoare în revoluţia şi construcţia socialistă.

Stimaţi tovarăşi,

Cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare, în alianţă cu ţărănimea şi celelalte păturI de oameni ai muncii, a permis trecerea la înfăptuirea obiectivelor revoluţiei şi construcţiei socialiste. Naţionalizarea principalelor mijloace de producţie în iunie 1948 a dus la lichidarea puterii economice a marii burghezii industriale şi financiare, a dat naştere unui puternic sector socialist în economie, deschizînd astfel o etapă calitativ nouă în evoluţia relaţiilor economico-sociale din ţara noastră. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producţie a permis statului democrat-popular să pună bazele dezvoltării planificate a economiei naţionale, dirijării conştiente a eforturilor materiale şi umane în concordanţă cu cerinţele şi obiectivele majore ale construcţiei socialiste.

Aplicînd legile generale ale făuririi noii orînduiri la condiţiile concrete ale României, partidul nostru a desfăşurat o intensă activitate politică şi organizatorică pentru generalizarea şi consolidarea relaţiilor socialiste de producţie, pentru făurirea economiei socialiste unitare, pentru crearea şi dezvoltarea unei puternice baze tehnico-materiale a socialismului.

În centrul operei de construcţie socialistă s-a aflat în permanenţă politica de industrializare — factorul hotărîtor pentru lichidarea înapoierii economice moştenite de la regimul burghezo-moşieresc, dezvoltarea susţinută a întregii economii şi ridicarea social-culturală a ţării, creşterea nivelului de trai al populaţiei, întărirea independenţei şi suveranităţii naţionale. Rezultatul acestei politici consecvente a fost dublarea, în medie, la fiecare 5 ani, a producţiei industriale, care în prezent este de peste 14 ori mai mare decît în anul 1938; ponderea industriei în venitul naţional s-a mărit de la 30,8 la sută în 1938 la 54,2 la sută anul trecut, întărindu-se continuu poziţia conducătoare a acestei ramuri în economia naţională. Prin alocarea în toată această perioadă a peste jumătate din totalul fondurilor de investiţii pentru dezvoltarea şi modernizarea industriei, au fost construite sute şi sute de întreprinderi noi, dotate cu tehnică avansată, amplasate pe întreg cuprinsul ţării; este semnificativ pentru eforturile făcute în acest sens, mai ales în ultimii ani, că din totalul fondurilor fixe industriale, aproximativ 70 la sută au fost date în funcţiune în perioada 1960—1968. O sintetică şi concludentă ilustrare a succeselor obţinute în acesti ani, o constituie Expoziţia Realizărilor Economiei Naţionale, care reflectă progresul uriaş înfăptuit de România în dezvoltarea economiei, cu deosebire în creşterea şi modernizarea producţiei industriale.

În procesul industrializării au crescut puternic rîndurile clasei muncitoare, s-au produs profunde schimbări calitative în structura şi profilul ei. Muncitorimea se înfăţişează astăzi ca o clasă socială cu un orizont larg de cunoştinţe politice, profesionale şi de cultură generală, care a acumulat o bogată experienţă în producţia materială şi în conducerea societăţii. Doresc să subliniez şi cu acest prilej că în toate etapele revoluţiei şi construcţiei socialiste, clasa noastră muncitoare a făcut dovada unei înalte maturităţi politice şi combativităţi revoluţionare, s-a afirmat drept cea mai avansată forţă socială a ţării, îndeplinindu-şi cu cinste misiunea istorică de a se elibera pe sine şi întregul popor muncitor de exploatare şi asupire; ea a demonstrat în mod strălucit că este capabilă nu numai să răstoarne şi să lichideze rînduielile burghezo-moşiereşti, ci şi să construiască o orînduire nouă, a libertăţii şi dreptăţii sociale — orînduirea socialistă, în care poporul a devenit cu adevărat stăpînul propriului său destin.

Un obiectiv fundamental al programului de construcţie socialistă l-a constituit cooperativizarea agriculturii, reorganizarea producţiei agricole pe baze socialiste. În politica sa agrară, partidul a pornit de la condiţiile specifice ale agriculturii noastre, de la faptul că această ramură era mult rămasă în urmă, cu o slabă înzestrare tehnică. Se înscriu ca un moment de seamă în istoria construcţiei noastre socialiste hotărîrile plenarei din 3—5 martie 1949 care au trasat programul cooperativizării agricole, deschizînd drumul victoriei socialismului în satul românesc. Viaţa a confirmat pe deplin justeţea opţiunii ţărănimii noastre; marea proprietate socialistă şi-a dovedit din plin superioritatea asupra micii gospodării ţărăneşti, asigurînd premisele pentru folosirea raţională a mijloacelor tehnice şi a forţei de muncă, a ştiinţei şi tehnicii moderne, pentru creşterea producţiei şi a bunăstării ţărănimii. În condiţiile extinderii şi consolidării noilor relaţii de producţie, s-a dezvoltat puternic baza tehnico-materială a agriculturii, s-a asigurat dotarea ei cu maşini, tractoare, îngrăşăminte chimice, cu cadre de specialitate. Toate acestea au dus la creşterea producţiei globale agricole, care a fost anul trecut de 2,2 ori mai mare decît în 1950; agricultura noastră socialistă asigură satisfacerea în tot mai bune condiţiuni a nevoilor de consum ale populaţiei şi ale economiei.

Orînduirea socialistă a schimbat în mod radical înfăţişarea satului românesc, scoţîndu-l din starea de imobilism şi înapoiere în care a fost ţinut de vechile rînduieli şi imprimîndu-i o dezvoltare dinamică pe calea prosperităţii şi înfloririi continue.

Potenţialul revoluţionar al ţărănimii, care s-a afirmat în decursul istoriei în nenumăratele bătălii

(Continuare în pag. a III-a)

Sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naţionale consacrată celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist

Cuvîntarea tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

(Urmare din pag. a II-a)

sociale şi naţionale, a fost pus în întreaga sa valoare de către revoluţia socialistă. În urma cooperativizării agriculturii ţărănimea a devenit o clasă nouă, omogenă, cu un ideal social unitar şi un nivel cultural-politic tot mai ridicat; ea şi-a legat pentru totdeauna existenţa de socialism ,de marea producţie modernă, aducîndu-şi o contribuţie de seamă la întreaga operă de construcţie socialistă, la înflorirea patriei.

Schimbările profunde care au avut loc în societatea noastră ca urmare a victoriei socialismului la oraşe şi sate au ridicat pe o treaptă calitativ superioară alianţa muncitorească-ţărănească pe fundamentul trainic al relaţiilor socialiste de producţie, al comunităţii depline de interese economice şi social-politice. Alianţa de nezdruncinat dintre clasa muncitoare şi ţărănime, cimentarea prieteniei şi colaborării dintre cele două mari clase sociale constituie factorul hotărîtor al coeziunii întregii societăţi, temelia de granit a orînduirii noastre socialiste.

Una din marile schimbări revoluţionare petrecute în aceşti ani a fost înlăturarea, într-un timp istoric scurt, a înapoierii culturale şi neştiinţei de carte lăsate moştenire de regimurile trecute. În România socialistă s-a asigurat accesul larg al tuturor cetăţenilor la comorile culturii şi ştiinţei; aproape o cincime din populaţia totală a ţării învaţă astăzi în şcoli şi facultăţi. Generalizarea şcolii de 10 ani — acţiune care va începe în toamna acestui an — va situa România în rindul ţărilor avansate din punctul de vedere al nivelului învăţămîntului şi al culturii populaţiei.

În anii socialismului s-a amplificat considerabil aria activităţii spirituale din ţara noastră. A sporit în măsură însemnată potenţialul ştiinţific al României, s-a dezvoltat baza materială a ştiinţei, s-a format un numeros corp de cadre ştiinţifice. În viaţa societăţii noastre ştiinţa îşi dezvăluie tot mai pregnant atributele pe care i le conferă actuala revoluţie tehnico-ştiinţifică — de forţă de producţie nemijlocită, de factor fundamental al progresului economic şi social. Savanţii şi cercetătorii noştri, integrîndu-se eforturilor întregului popor, muncind cu pasiune şi competenţă, aduc o valoroasă contribuţie la îmbogăţirea patrimoniului ştiinţific naţional, la dezvoltarea multilaterală a patriei noastre socialiste.

Noua orînduire a asigurat climatul propice pentru dezvoltarea amplă a creaţiei artistice, pentru înflorirea culturii naţionale. Confruntaţi cu marile probleme ale transformării revoluţionare a societăţii, scriitorii, compozitorii, artiştii plastici, creatorii de artă au răspuns chemării partidului de a-şi pune talentul în slujba măreţei opere de edificare a socialismului, în slujba înnobilării spirituale a poporului aducîndu-şi, prin operele lor, contribuţia valoroasă la mobilizarea şi însufleţirea maselor populare, la ridicarea conştiinţei lor în lupta pentru înfăptuirea idealurilor socialiste pe pămîntul României.

În anii socialismului s-a format un larg detaşament de oameni de ştiinţă şi cultură, de intelectuali, de toate profesiile, educaţi în spiritul ideologiei marxist-leniniste a partidului nostru, profund devotaţi cauzei socialismului. Este semnificativ că peste 82 la sută din specialiştii cu studii superioare din economie, tehnică, învăţămînt, ocrotirea sănătăţii, cultură, administraţie, au absolvit facultăţile în ultimele două decenii. Intelectualitatea, care uneşte într-un tot unic forţele mai multor generaţii, s-a situat necontenit în toţi aceşti 25 de ani alături de popor, a participat activ la marea operă de transformare a societăţii, constituind un sprijin de nădejde al partidului nostru.

La împlinirea unui sfert de secol de la eliberarea ţării făcînd bilanţul marilor noastre lupte şi victorii, — în cadrul cărora un rol de seamă ocupă înfăptuirea libertăţii şi egalităţii în drepturi a femeii în societate — un cuvînt de caldă preţuire se cuvine să adresăm milioanelor de femei din patria noastră, uriaşă forţă socială a naţiunii socialiste. Muncind şi luptînd fără preget, oferind nenumărate pilde de abnegaţie, participînd la educarea patriotică a tinerelor generaţii, la vasta activitate social-politică desfăşurată pe întreg cuprinsul patriei, femeile din România au adus o contribuţie remarcabilă la opera de înălţare a societăţii noastre socialiste.

De unanimă apreciere din partea întregului popor se bucură tînăra generaţie a patriei, care, animată de un profund spirit patriotic, a răspuns cu înflăcărare apelului adresat de partid de a-şi pune energia, elanul şi puterea de muncă în slujba idealurilor socialismului, ale libertăţii şi fericirii poporului român. Nu au existat bătălii de clasă, acţiuni politice, momente mai însemnate în marele efort colectiv al poporului nostru pentru refacerea şi dezvoltarea patriei, pentru edificarea socialismului, la care tineretul muncitoresc, ţărănesc şi intelectual să nu-şi fi adus contribuţia, să nu fi înscris pagini minunate de muncă şi eroism.

Socialismul a schimbat profund modul de existenţă al poporului, traiul material şi spiritual al milioanelor de oameni ai muncii, a ridicat pe o treaptă nouă de civilizaţie masele largi populare de la oraşe şi sate. Este suficient, tovarăşi, să punem în antiteză realităţile de ieri şi de astăzi ale ţării spre a vedea ce mult a însemnat socialismul pentru viaţa oamenilor muncii. De instaurarea orînduirii socialiste poporul nostru asociază asemenea cuceriri remarcabile cum sînt asigurarea dreptului la muncă şi odihnă, gratuitatea învăţămîntului de toate gradele, îmbunătăţirea substanţială a ocrotirii sănătăţii publice, crearea unui cuprinzător sistem de pensii, dezvoltarea puternică a construcţiei de locuinţe şi, mai presus de toate, sentimentul deplinei siguranţe în ziua de mîine. Pe baza creşterii de peste 4 ori a venitului naţional pe locuitor, faţă de perioada antebelică, s-au asigurat venituri sporite tuturor categoriilor de oameni ai muncii de la oraşe şi sate, s-a îmbunătăţit consumul de produse alimentare şi nealimentare; binefacerile civilizaţiei socialiste pătrund tot mai mult în viaţa fiecărei familii.

Sîntem conştienţi, tovarăşi, că în satisfacerea nevoilor populaţiei există încă o serie de lipsuri şi neajunsuri, că mai avem mult de făcut pentru a asigura poporului nostru un grad tot mai înalt de civilizaţie materială şi spirituală. Aşa cum a stabilit Congresul al X-lea, partidul nostru va depune şi în viitor eforturi stăruitoare pentru dezvoltarea rapidă a avuţiei naţionale şi asigurarea, pe această bază, a creşterii nivelului de trai al populaţiei; acesta este ţelul suprem al politicii sale! Partidul pune totul în slujba omului, a bunăstării şi fericirii sale!

Un rezultat de excepţională însemnătate al construcţiei socialiste este înfăptuirea unei strînse coeziuni a întregii societăţi în jurul Partidului Comunist Român. Desfiinţînd clasele exploatatoare, socialismul a realizat cu adevărat unitatea social-politică a tuturor claselor şi păturilor societăţii noastre, creează condiţii pentru manifestarea deplină a energiilor şi forţelor întregii naţiuni, pe care a ridicat-o la o treaptă superioară de dezvoltare. Rezolvarea justă, în spiritul marxism-leninismului, a problemei naţionale, asigurarea egalităţii în drepturi a tuturor cetăţenilor patriei, fără deosebire de naţionalitate, au cimentat trainic frăţia şi unitatea poporului român şi a naţionalităţilor conlocuitoare. Tot ce se înfăptuieşte astăzi în România socialistă este rodul activităţii înfrăţite a oamenilor muncii români, maghiari, germani, sîrbi şi de alte naţionalităţi, constituie expresia deplinei identităţi de ţeluri şi aspiraţii ale întregului nostru popor.

În condiţiile socialismului s-au înfăptuit pentru prima oară de-a lungul istoriei noastre principiile suveranităţii poporului în stat. Întreaga putere în patria noastră aparţine poporului şi se exercită prin reprezentanţi aleşi din rîndurile tuturor categoriilor sociale; toţi cetăţenii — fără deosebire de sex, naţionalitate, profesie şi stare socială — participă nemijlocit la elaborarea şi înfăptuirea politicii statului. În lărgirea continuă a democraţiei socialiste îşi găsesc împlinirea idealurile de libertate, egalitate şi echitate socială pentru care au militat neabătut clasa muncitoare, cei mai buni fii ai ţării, minţile cele mai luminate ale acestui popor. Triumful politicii marxist-leniniste a partidului nostru se reflectă cu putere în forţa şi trăinicia orînduirii noastre noi, în întărirea şi perfecţionarea continuă a statului socialist, care joacă rolul de instrument principal în edificarea societăţii socialiste.

Desigur, tovarăşi, făcînd bilanţul strălucit al realizărilor dobîndite în anii care au trecut de la Eliberare, nu putem să nu relevăm că în această perioadă a trebuit să facem faţă multor greutăţi, inerente unei opere sociale de o asemenea amploare şi complexitate cum este făurirea unei noi orînduiri. Au existat, de asemenea, lipsuri şi neajunsuri; s-au săvîrşit o serie de greşeli şi abuzuri faţă de care Comitetul Central, Congresul al X-lea au luat poziţie hotărîtă. Ceea ce a fost însă dominant în întreaga noastră activitate de un sfert de secol a fost capacitatea partidului comunist de a înfringe greutăţile, de a depăşi lipsurile şi neajunsurile, de a îndrepta greşelile. Esenţial, caracteristic a fost — în toţi aceşti ani — mersul neabătut pe drumul socialismului, dezvoltarea pe toate planurile a societăţii noastre. Va trebui să luăm în continuare măsuri, în spiritul hotărîrilor Congresului al X-lea, pentru înlăturarea lipsurilor şi neajunsurilor, a oricăror stări de lucruri negative, pentru perfecţionarea continuă a activităţii noastre în toate domeniile vieţii sociale.

În această perioadă s-a afirmat cu putere şi a crescut continuu rolul de forţă conducătoare în societate al partidului comunist. Elaborînd politica înaintării susţinute a patriei pe calea industrializării socialiste, modernizării agriculturii, ridicării nivelului de trai, înfloririi învăţămîntului, ştiinţei, culturii, dezvoltării multilaterale a orînduirii noastre sociale şi de stat, stabilind liniile directoare de politică externă şi desfăşurînd o vastă activitate internaţională, partidul nostru îşi îndeplineşte cu cinste misiunea de forţă conducătoare a întregului popor, de detaşament activ al mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale. Partidul Comunist Român şi-a întemeiat întreaga politică de făurire a noii societăţi pe aplicarea creatoare a principiilor fundamentale ale marxism-leninismului corespunzător particularităţilor istorice ale României, cerinţelor şi sarcinilor concrete ale fiecărei etape de dezvoltare a ţării noastre. Totodată, partidul nostru studiază cu atenţie experienţa Partidului Comunist al Uniunii Sovietice şi a celorlalte partide frăţeşti din ţările socialiste, a mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, preluînd tot ceea ce corespunde necesităţilor şi condiţiilor dezvoltării societăţii româneşti. În toată această perioadă, Partidul Comunist Român, poporul nostru au simţit puternic solidaritatea celorlalte ţări socialiste, a partidelor comuniste, a forţelor revoluţionare din alte ţări. La rîndul lor, partidul şi poporul nostru au militat pentru dezvoltarea unor largi relaţii internaţioniste, de prietenie şi alianţă cu toate ţările socialiste, pentru întărirea unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti, considerînd aceasta drept o condiţie importantă a accelerării construcţiei socialiste în fiecare ţară, a creşterii prestigiului şi influenţei ideilor socialismului în lume.

Bilanţul atît de bogat în victorii şi înfăptuiri ale acestui sfert de secol încoronează ani de luptă şi muncă eroică, oglindeşte voinţa nestăvilită de progres a poporului român, devotamentul său faţă de idealurile socialismului, reprezintă un motiv de profundă mîndrie patriotică pentru toţi oamenii muncii. Poporul nostru este ferm hotărît să apere şi să dezvolte neîntrerupt măreţele sale cuceriri revoluţionare, să păşească tot mai viguros înainte sub conducerea partidului pe calea socialismului şi comunismului.

Partidul nostru asigură întregul popor că îşi va îndeplini şi de acum înainte cu abnegaţie misiunea de forţă conducătoare a societăţii, va organiza şi conduce ca şi pînă acum forţele şi energiile naţiunii noastre socialiste spre ţelul unic al progresului şi prosperităţii, al comunismului şi păcii. Ne exprimăm profunda convingere în superioritatea atotbiruitoarei învăţături marxist-leniniste, în capacitatea acesteia, a orînduirii noastre socialiste, de a învinge orice ideologie adversă, orice influenţă a concepţiilor burgheze. Este mai presus de orice îndoială că nici o forţă din lume nu va putea întoarce din drumul său poporul român, nu va putea împiedica grandioasa operă de construcţie a socialismului şi comunismului în România.

În aceste momente solemne ne gîndim cu recunoştinţă la sutele de mii de comunişti, la activiştii noştri de partid şi de stat care s-au aflat întotdeauna, de-a lungul anilor, în primele rînduri ale marii lupte pentru construcţia socialistă, muncind, zi şi noapte, fără preget, pentru înfăptuirea obiectivelor economice şi politice stabilite de partid. În mod deosebit se cuvine a evoca aportul de mare preţ la viaţa partidului şi statului nostru, la construirea societăţii socialiste al lui Gheorghe Gheorghiu-Dej şi a doctorului Petru Groza — personalităţi remarcabile ale poporului român —, precum şi al altor conducători de seamă ai partidului şi ţării noastre.

La marea noastră sărbătoare naţională, considerăm o datorie de onoare de a exprima cele mai vii sentimente de preţuire, respect şi admiraţie faţă de clasa muncitoare, ţărănime şi intelectualitate, faţă de toţi cetăţenii patriei, fără deosebire de naţionalitate, faţă de gloriosul nostru popor, care nu a precupeţit nici un efort pentru a înălţa pe pămîntul României luminosul edificiu al socialismului.

Stimaţi tovarăşi,

Sărbătorim a 25-a aniversare a eliberării ţării la numai cîteva zile de la încheierea Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român — eveniment de însemnătate istorică în viaţa partidului şi a poporului nostru. Congresul a făcut o profundă analiză a realităţilor economico-sociale actuale ale României, a problemelor nodale de care depinde mersul înainte în toate domeniile construcţiei socialiste; el a trasat căile şi obiectivele dezvoltării viitoare a ţării — programul înaintării susţinute a societăţii româneşti pe drumul progresului şi civilizaţiei, al apropierii României de nivelul statelor avansate ale lumii. Elaborarea acestui program a evidenţiat încă o dată largul democratism al orînduirii noastre, faptul că tot ceea ce este hotărîtor pentru dezvoltarea societăţii este gîndit, judecat şi elaborat de popor, reprezintă cu adevărat emanaţia înţelepciunii şi voinţei întregii naţiuni, întruchipează năzuinţele şi interesele sale majore, se bazează pe hotărîrea oamenilor muncii de a lupta neobosit pentru traducerea în viaţă a politicii partidului comunist.

Programul stabilit de Congresul al X-lea îmbrăţişează toate sectoarele şi laturile dezvoltării economico-sociale a ţării; obiectivele şi sarcinile sale fundamentale sînt dezvoltarea şi modernizarea bazei tehnico-materiale, aplicarea largă a cuceririlor ştiinţei şi tehnicii contemporane ,perfecţionarea relaţiilor de producţie, a vieţii sociale şi de stat, adîncirea democraţiei, creşterea bunăstării materiale şi spirituale a poporului, ridicarea conştiinţei socialiste a maselor — în vederea făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate. Congresul a aprobat orientările generale ale acestui program, ritmurile de creştere a economiei naţionale, politica acumulărilor de care depinde în ultimă instanţă, realizarea obiectivelor prevăzute.

Evoluţia potenţialului economic şi social al ţării în comparaţie cu anul 1938

1938—100

	1965	1968	1970	1975	1980
1. Populaţia	122%	126%	130%	138%	145%
2. Produsul social	4,1 ori	5,4 ori	6,3 ori	8,9—9,2 ori	12,2 ori
3. Venitul naţional	4,1 ori	5,2 ori	6,2 ori	9,0—9,3 ori	12,4 ori
4. Producţia globală industrială	9,6 ori	14 ori	17,3 ori	26—27 ori	34,5—40 ori
5. Producţia globală agricolă	1,4 ori	1,6 ori	2,0 ori	2,5—2,6 ori	3—3,1 ori
6. Investiţii	10 ori	14 ori	17,0 ori	24,5—25,0 ori	34—36 ori
7. Numărul salariaţilor	3,1 ori	3,4 ori	3,6 ori	3,9—4 ori	4,4—4,5 ori
8. Salariul real	2,2 ori	2,4 ori	2,7 ori	3,1—3,2 ori	3,7—3,8 ori

Pentru dinamismul şi amploarea dezvoltării României în deceniul următor este deosebit de semnificativ că în 1980 se va realiza un produs social şi un venit naţional de peste 12 ori mai mare decît înainte de război. La baza acestui puternic avînt va sta creşterea de 34,5—40 ori a producţiei industriale, de peste trei ori a producţiei agricole. Un indiciu deosebit de expresiv al capacităţii de progres a economiei noastre naţionale este faptul că în 1975 volumul investiţiilor va fi de 25 de ori, iar în 1980 de aproximativ 36 de ori mai mare decît în 1938. Progresul economic al ţării se va reflecta, pe plan social, în creşterea de 4,5 ori a numărului de salariaţi şi de aproape 4 ori a salariului real faţă de anul 1938.

Îndeplinirea acestui vast program cere eforturi intense din partea întregului popor, pune îndatoriri şi sarcini mari în faţa fiecărui cetăţean, necesită îmbunătăţirea muncii în toate domeniile, eliminarea neajunsurilor şi lipsurilor care mai există, sporirea continuă a eficienţei întregii noastre activităţi. Exigenţe deosebite se pun în faţa partidului — forţa politică conducătoare a societăţii. Congresul a definit cu claritate spiritul în care trebuie să-şi desfăşoare activitatea partidul, fiecare comunist, pentru a răspunde marilor sarcini ce le revin în actuala etapă, a stabilit un ansamblu de măsuri pentru perfecţionarea în continuare a muncii organelor şi organizaţiilor de partid, creşterea capacităţii lor politice şi organizatorice, legarea tot mai strînsă de masele largi populare. Avem convingerea nestrămutată că gloriosul nostru partid — care numără în rîndurile sale aproape două milioane de comunişti — călit în lupte revoluţionare de aproape o jumătate de secol, şi care de un sfert de veac conduce destinele acestui popor — se va dovedi şi în viitor la înălţimea încrederii întregii naţiuni, va şti să conducă cu deplin succes măreaţa operă de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate în România!

Stimaţi tovarăşi,

Întrucît, recent la Congresul partidului am făcut o analiză amplă, multilaterală a politicii noastre externe, a sarcinilor de viitor ale României pe plan internaţional, mă voi referi acum la aceste probleme în mod succint.

În anii care au trecut de la cel de-al doilea război mondial, harta social-politică a lumii a cunoscut schimbări fundamentale. Raportul de forţe pe plan mondial s-a modificat în mod radical în favoarea socialismului, păcii şi progresului.

Succesele obţinute de Uniunea Sovietică în construirea comunismului, victoria revoluţiei populare în China, într-o serie de alte ţări din Europa şi Asia, în Cuba — prima ţară socialistă pe continentul american, crearea şi dezvoltarea sistemului mondial socialist care cuprinde 14 state au deschis noi perspective pentru progresul social în lumea contemporană. A crescut considerabil capacitatea de luptă revoluţionară a clasei muncitoare, amploarea mişcării comuniste şi muncitoreşti. Ca rezultat al intensificării mişcărilor de eliberare naţională s-a destrămat sistemul colonial al imperialismului, au apărut noi state independente care joacă un rol tot mai important pe arena internaţională; se desfăşoară cu intensitate lupta popoarelor asuprite pentru lichidarea totală a acestui ruşinos sistem de înrobire; forţe sociale uriaşe, cum n-a mai cunoscut istoria, se ridică în întreaga lume împotriva politicii de agresiune şi dictat a imperialismului, pentru apărarea păcii şi dezvoltarea colaborării între state.

În toţi aceşti ani, România s-a afirmat ca un detaşament activ în lupta revoluţionară a popoarelor pentru libertate naţională şi socială, şi-a adus contribuţia la întărirea forţelor antiimperialiste, la cauza socialismului şi păcii în lume. Exprimînd voinţa întregului popor, Congresul al X-lea a dat o unanimă aprobare politicii externe a partidului şi statului nostru — care corespunde atît intereselor fundamentale ale ţării cît şi îndatoririlor noastre internaţionaliste —, a adoptat liniile directoare ale activităţii internaţionale a României în perioada următoare. Dorim să reafirmăm şi cu acest prilej hotărîrea fermă a partidului şi statului nostru de a nu precupeţi nimic pentru a duce la îndeplinire mandatul încredinţat de Congres şi de întregul popor, de a înfăptui această politică, pentru a spori continuu aportul României la rezolvarea marilor probleme care confruntă omenirea contemporană, la triumful ideilor socialismului, păcii şi colaborării între popoare.

În centrul politicii noastre externe va sta şi în viitor întărirea prieteniei, alianţei şi colaborării cu toate ţările socialiste — de care ne leagă solidaritatea frăţească întemeiată pe identitatea de orînduire socială, pe ideologia marxist-leninistă, pe ţelurile comune ale luptei pentru socialism şi comunism, pentru pace. România va dezvolta consecvent relaţiile sale de colaborare şi cooperare multilaterală cu ţările membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, cu toate ţările socialiste, văzînd în aceasta un factor de bază al dezvoltării fiecărei ţări socialiste în parte, al întăririi sistemului mondial socialist în ansamblu. De asemenea, ţara noastră îşi va aduce contribuţia la colaborarea politico-militară în cadrul organizaţiei Tratatului de la Varşovia, va dezvolta legăturile de prietenie ale armatei noastre cu armatele statelor membre ale acestui Tratat cît şi cu armatele celorlalte ţări socialiste. Doresc să adresez de la această înaltă tribună un salut frăţesc popoarelor din ţările socialiste, să dau glas apelului poporului nostru de a se face totul în scopul depăşirii greutăţilor actuale pentru unitatea tuturor ţărilor socialiste. România va depune şi în continuare eforturi perseverente pentru refacerea şi întărirea unităţii ţărilor socialiste, pentru creşterea forţei şi influenţei sistemului mondial socialist, principalul factor al luptei antiimperialiste în întreaga lume.

Urmînd cu consecvenţă o politică îndreptată spre îmbunătăţirea climatului internaţional, ţara noastră promovează relaţii de colaborare pe tărîm economic, politic, cultural şi tehnico-ştiinţific cu toate statele, fără deosebire de orînduirea social-politică, pe baza principiilor coexistenţei paşnice, militează pentru respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-şi decide singur destinul, căile dezvoltării sociale şi naţionale, fără nici un amestec din afară. La baza relaţiilor sale externe, România situează în mod ferm principiile independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc — principii care capătă, în lumea de azi, o tot mai largă recunoaştere internaţională, se afirmă ca singura temelie trainică a dezvoltării unei fructuoase colaborări între ţări şi popoare, a înfăptuirii securităţii şi păcii în lume.

Poporul nostru, care, în decursul istoriei sale a cunoscut din plin ce înseamnă exploatarea şi asuprirea străină, este întrutotul solidar cu popoarele care se ridică pentru scuturarea jugului străin, susţine cu căldură lupta lor împotriva imperialismului, colonialismului şi neocolonialismului, pentru cucerirea şi întărirea independenţei naţionale, pentru dezvoltarea progresistă a societăţii, pentru pace. Adresăm salutul nostru fierbinte tuturor popoarelor din colonii care luptă cu arma în mînă pentru scuturarea jugului imperialist. Le urăm succes cît mai grabnic în lupta lor. România va sprijini şi în viitor lupta tinerelor state pentru dezvoltarea de sinestătătoare, pentru apărarea suveranităţii şi afirmarea lor tot mai activă pe arena internaţională.

Reafirmăm şi cu acest prilej solidaritatea noastră deplină cu poporul vietnamez, cu lupta sa eroică împotriva agresiunii Statelor Unite ale Americii, pentru libertate şi independenţă naţională; ne pronunţăm pentru încetarea războiului şi retragerea trupelor americane din Vietnam, astfel ca poporul vietnamez să-şi poată rezolva singur treburile interne — inclusiv problema unificării ţării — fără niciun amestec din afară.

Ne pronunţăm, pentru rezolvarea conflictului din Orientul Apropiat, prin aplicarea Rezoluţiei Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile arabe ocupate, respectarea integrităţii teritoriale şi independenţei tuturor statelor, rezolvarea problemei refugiaţilor palestinieni şi a celorlalte probleme, corespunzător intereselor popoarelor din această parte a lumii, asigurării păcii şi securităţii internaţionale.

Un loc important în eforturile României consacrate asigurării păcii în lume îl va ocupa în continuare înfăptuirea securităţii europene. Ţara noastră va acţiona cu energie şi perseverenţă pentru transpunerea în practică a principiilor şi propunerilor formulate de ţările socialiste participante la Tratatul de la Varşovia, în Declaraţia de la Bucureşti din 1966 şi în Apelul de la Budapesta din acest an, se pronunţă pentru organizarea unei conferinţe a statelor europene şi a altor acţiuni urmărind dezvoltarea cooperării şi realizarea securităţii pe continent.

O însemnată contribuţie la întărirea păcii şi securităţii ar aduce desfiinţarea blocurilor militare, lichidarea bazelor militare străine, retragerea tuturor trupelor în limitele graniţelor lor naţionale, precum şi renunţarea la orice demonstraţii de forţă care înrăutăţesc atmosfera politică internaţională.

Pentru abordarea eficientă a problemelor securităţii şi întărirea păcii pe continentul nostru, o importanţă primordială are luarea în considerare a realităţilor statornicite în urma celui de-al doilea război mondial, respectarea graniţelor actuale ale statelor europene, inclusiv a frontierei Oder-Neisse, recunoaşterea celor două state germane şi dezvoltarea unor relaţii normale cu acestea. Considerăm că sînt create condiţii şi este necesar ca toate statele europene să acţioneze cu spirit de răspundere pentru găsirea căilor menite să împiedice ca Europa să devină din nou teatru de război, pentru asigurarea păcii şi securităţii tuturor statelor de pe continent, astfel ca fiecare popor să se dezvolte corespunzător voinţei sale.

Realizarea securităţii cere acţiuni hotărîte pentru promovarea unor legături de bună vecinătate, de cooperare între statele aparţinînd aceleiaşi regiuni geografice. În această privinţă, o contribuţie de seamă la consolidarea păcii poate aduce statornicirea unor relaţii de colaborare şi înţelegere între toate ţările din Balcani — ţel căruia România îi va consacra în continuare eforturile sale perseverente.

În activitatea sa externă partidul şi statul nostru pornesc de la faptul că în lumea contemporană toate ţările — mari şi mici — sînt chemate să participe activ la soluţionarea problemelor vieţii internaţionale, poartă răspunderea pentru soarta păcii. România îşi va aduce şi în viitor contribuţia la îmbunătăţirea activităţii Organizaţiei Naţiunilor Unite şi a celorlalte organizaţii internaţionale, la cooperarea între state, respectarea dreptului internaţional, crearea unui climat de pace şi înţelegere între popoare. După părerea noastră, Organizaţia Naţiunilor Unite şi organismele sale specializate trebuie să ţină seama de schimbările petrecute în lume, să restabilească drepturile legitime ale Republicii Populare Chineze — unicul reprezentant al poporului chinez — să primească în această organizaţie Republica Democrată Germană şi alte state, să înfăptuiască principiul universalităţii sale.

Raportul de forţe pe arena internaţională evidenţiază cu pregnanţă faptul că dezvoltarea contemporană este determinată într-o măsură tot mai însemnată de forţele progresului, democraţiei şi păcii, în continuă creştere şi afirmare pe toate meridianele globului. Fireşte, imperialismul continuă să se opună cu înverşunare evoluţiei progresiste a omenirii, procesului istoric obiectiv al ridicării popoarelor la o viaţă liberă, independentă; pentru a-şi apăra sau recuceri privilegiile pierdute, imperialismul nu se dă în lături de la acte agresive, de la încălcarea grosolană a libertăţii şi suveranităţii popoarelor, a normelor dreptului internaţional, creează şi întreţine, în diferite zone ale globului, focare de conflicte şi încordare. Aceasta demonstrează că atîta timp cît va exista imperialismul, se menţine şi pericolul unui nou război mondial. Realităţile lumii de azi arată însă că cercurile imperialiste nu-şi mai pot impune politica lor de forţă, că această politică întîmpină rezistenţa tot mai hotărîtă a frontului antiimperialist.

Caracteristica fundamentală a vieţii contemporane o constituie creşterea uriaşă a forţelor păcii, democraţiei şi progresului. Ţările sistemului mondial socialist care exercită o influenţă tot mai puternică asupra evoluţiei lumii contemporane, clasa muncitoare din ţările capitaliste, partidele comuniste şi muncitoreşti, noile state independente care se pronunţă pentru dezvoltare de sine stătătoare, mişcarea de eliberare naţională, mase tot mai largi ale ţărănimii şi intelectualităţii, ale tineretului, femeilor, organizaţii progresiste şi democratice, sînt astăzi împreună mult mai puternice decît forţele reacţiunii şi imperialismului; acţionînd unite ele pot să zădărnicească planurile cercurilor agresive, să asigure pacea şi securitatea lumii.

În lumea contemporană capacitatea popoarelor de a asigura evoluţia progresistă a societăţii, de a lupta cu succes împotriva cercurilor imperialiste reacţionare, de a apăra pacea, depinde într-o măsură hotărîtoare de acţiunea unită a mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale. Considerăm, de aceea că o sarcină deosebit de importantă în momentul de faţă este refacerea şi întărirea unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti.

Doresc, la a 25-a aniversare a eliberării României, să adresez, în numele partidului nostru, al comuniştilor români, un salut frăţesc tuturor partidelor comuniste şi muncitoreşti. Considerăm că interesele socialismului, ale păcii, impun tuturor partidelor comuniste să facă totul pentru realizarea unităţii lor de luptă în spiritul internaţionalismului proletar şi al înţelegerii juste a intereselor naţionale ale popoarelor. Considerăm că noi, partidele comuniste, vom îmbina în mod just interesele naţionale şi internaţionale numai atunci, cînd nu vom uita nici de răspunderea ce o avem de a conduce popoarele noastre pe calea eliberării şi construcţiei lumii noi, nici de răspunderea pentru întărirea solidarităţii şi a luptei noastre comune. Poporul nostru a dat o înaltă apreciere prezenţei la Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român a delegaţiilor partidelor comuniste şi muncitoreşti, numeroaselor mesaje de salut adresate Congresului, care ilustrează în mod grăitor puternicele legături de solidaritate ce unesc Partidul Comunist Român cu mişcarea comunistă şi muncitoreacă internaţională, cu mişcarea antiimperialistă şi anticolonialistă, cu toate forţele care se ridică în apărarea democraţiei, păcii şi progresului social. Partidul nostru, acţionînd în spiritul documentelor Consfătuirii de la Moscova, dezvoltă legături de colaborare şi prietenie cu toate partidele comuniste şi muncitoreşti, atît cu cele care au luat parte, cît şi cu cele care nu au participat la lucrările Con-

(Continuare în pag. a IV-a)

Sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naţionale consacrată celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist

Cuvîntarea tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

(Urmare din pag. a III-a)

sfătuirii, militează activ pentru unirea tuturor forţelor revoluţionare, progresiste, democratice în lupta împotriva imperialismului, pentru pace, democraţie şi progres social.

Republica Socialistă România este hotărîtă să acţioneze şi de acum înainte cu toată perseverenţa pentru a-şi aduce întreaga contribuţie la îmbunătăţirea climatului internaţional, la promovarea colaborării şi încrederii între popoare, la triumful idealurilor noastre socialiste, a cauzei păcii, securităţii şi progresului omenirii.

Stimaţi tovarăşi,

La această mare sărbătoare jubiliară, încercăm un sentiment de adîncă satisfacţie pentru faptul că nouă, generaţiilor de azi, ne-a revenit misiunea de înaltă răspundere de a da împlinire aspiraţiilor şi năzuinţelor de veacuri ale poporului român pentru libertate şi neatîrnare, spre o viaţă demnă şi fericită.

Să cinstim, tovarăşi, cea de-a 25-a aniversare a eliberării ţării prin muncă neobosită pentru înfăptuirea grandioaselor perspective deschise de Congresul al X-lea al partidului nostru. Să ne legăm solemn, în faţa întregului popor, că vom servi întotdeauna cu credinţă şi devotament interesele sale supreme, ale naţiunii noastre socialiste, că nu vom precupeţi nimic pentru a face să strălucească şi mai puternic scumpa noastră patrie, pentru a spori aportul României la afirmarea superioritătii socialismului în lume, la realizarea nobilelor ţeluri ale păcii şi prieteniei între popoare.

Trăiască şi înflorească Republica Socialistă România!

Trăiască gloriosul nostru partid comunist — conducătorul încercat al operei de edificare a socialismului pe pămîntul României!

Trăiască solidaritatea internaţionalistă dintre ţările socialiste, dintre partidele comuniste şi muncitoreşti, dintre toate forţele antiimperialiste!

Trăiască pacea şi prietenia între popoare!

(Cuvîntarea a fost de nenumărate ori puternic şi îndelung aplaudată. În încheiere întreaga asistenţă, în picioare, aplaudă puternic şi ovaţionează îndelung, se scandează: **„Ceauşescu", „Ceauşescu", „P.C.R.", „P.C.R.").**

(Urmare din pag I)

Lucrările sesiunii jubiliare au fost deschise de tovarăşul **Ştefan Voitec,** preşedintele Marii Adunări Naţionale, care a spus:

Stimate tovarăşe şi stimaţi tovarăşi deputaţi,
Onoraţi invitaţi de peste hotare şi din ţară,
Dragi tovarăşi şi prieteni,

Marea Adunare Naţională se întruneşte în sesiune jubiliară pentru a sărbători glorioasa aniversare a unui sfert de veac de la eliberarea României de sub jugul fascist, eveniment crucial în istoria patriei, care a deschis calea luminoasă a revoluţiei populare, a făuririi orînduirii socialiste. (Aplauze).

Insurecţia armată de la 23 August 1944 a constituit o strălucită încununare a luptei întregului nostru popor, sub conducerea Partidului Comunist, împotriva dictaturii militaro-fasciste şi a războiului antisovietic, pentru împlinirea năzuinţelor de libertate socială şi independenţă naţională.

Declarînd deschisă sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naţionale, vă rog să-mi permiteţi să adresez un călduros salut tuturor celor care iau parte la această adunare solemnă, muncitorilor, ţăranilor, intelectualilor, oamenilor muncii fără deosebire de naţionalitate, reprezentanţilor tuturor judeţelor, precum şi celorlalţi invitaţi prezenţi în această sală. (Aplauze).

În numele forului supreme al puterii de stat al României socialiste, al întregului nostru popor, salutăm cu căldură tovărăşească delegaţiile de peste hotare, pe toţi oaspeţii participanţi la marea noastră sărbătoare naţională. (Aplauze).

Salutăm delegaţia de partid şi guvernamentală a Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, condusă de tovarăşul **Vladimir Nicolaevici Novikov,** vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al Uniunii Sovietice, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. (Aplauze).

— Delegaţia Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, condusă de tovarăşul **Mitia Ribicici,** preşedintele Vecei Executive Federale, membru al Prezidiului Uniunii Comuniştilor din Iugoslavia. (Aplauze).

— Delegaţia de partid şi guvernamentală a Republicii Populare Bulgaria, condusă de tovarăşul **Lacezar Avramov,** membru supleant al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, ministrul comerţului exterior. (Aplauze).

— Delegaţia de partid şi guvernamentală a Republicii Populare Ungare, condusă de tovarăşul **Matyas Timar,** vicepreşedinte al Guvernului Revoluţionar Muncitoresc Ţărănesc Ungar, membru al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. (Aplauze).

— Delegaţia de partid şi de stat a Republicii Populare Polone, condusă de tovarăşul **Eugeniusz Szyr,** vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, membru al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez. (Aplauze).

— Delegaţia de partid şi guvernamentală a Republicii Democrate Germane, condusă de tovarăşul **Herbert Weiz,** vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, membru al Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania. (Aplauze).

— Delegaţia de partid şi de stat a Republicii Socialiste Cehoslovace, condusă de tovarăşul **Frantisek Hamouz,** vicepreşedinte al guvernului Republicii Socialiste Cehoslovace. (Aplauze).

Salutăm pe reprezentantul Guvernului Republicii Populare Chineze la cea de-a 25-a aniversare a eliberării României, tovarăşul **Cian Hai-fun,** ambasadorul Republicii Populare Chineze la Bucureşti. (Aplauze).

— Delegaţia Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam şi a Guvernului Republicii Democrate Vietnam, condusă de tovarăşul **Nguyen Huu Khieu,** ministrul muncii, membru supleant al Comitetului Central al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam. (Aplauze).

— Delegaţia Frontului Naţional de Eliberare şi a Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, condusă de tovarăşul **Nguyen Van Quang,** membru al Comitetului Central al Frontului Naţional de Eliberare din Vietnamul de sud. (Aplauze).

— Delegaţia de partid şi de stat a Republicii Populare Mongole, condusă de tovarăşul **Tavagjavin Punţagnorov,** vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, membru al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluţionar Mongol. (Aplauze).

— delegaţia guvernamentală a Republicii Populare Democrate Coreene, condusă de tovarăşul **Ciun Mun Dak,** membru al Cabinetului de Miniştri, ministrul Administraţiei oraşelor. (Aplauze).

Salutăm delegaţia de partid şi de stat a Republicii Cuba, condusă de tovarăşul **Isidor Malmierca Peoli,** membru al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba, vicepreşedinte al Institutului Naţional de Piscicultură. (Aplauze).

Salutăm reprezentanţii partidelor comuniste şi muncitoreşti care aflîndu-se în ţara noastră, iau parte la această sărbătoare: tovarăşa **Dolores Ibarruri,** preşedintele Partidului Comunist din Spania (Aplauze), tovarăşul **Korehito Kurahara,** membru al Prezidiului Comitetului Central al Partidului Comunist din Japonia (Aplauze), tovarăşul **Claude Jones,** vicepreşedinte al Partidului Comunist din Australia (Aplauze), tovarăşul **Leetooraj Chundramun,** preşedintele Comitetului Central al Partidului Comunist din Mauriţius. (Aplauze).

— Salutăm pe reprezentantul Partidului Comunist Italian la cea de-a 25-a aniversare a eliberării României, tovarăşul **Gerardo Chiaromonte,** membru al Direcţiunii Partidului Comunist Italian. (Aplauze).

— Salutăm delegaţia Asociaţiei de Prietenie sovieto-române, în frunte cu tovarăşa **A. T. Lavrentieva,** vicepreşedinte al conducerii centrale a Asociaţiei, adjunct al ministrului industriei uşoare al Uniunii Sovietice (Aplauze).

Acelaş salut îl aducem celorlalţi oaspeţi de peste hotare aflaţi în mijlocul nostru. (Aplauze).

La lucrările sesiunii jubiliare au participat, de asemenea, reprezentanţii Partidului Comunist Portughez, Partidului Comunist din Venezuela, Partidului Comunist din Argentina, Partidului Socialist din Chile, Mişcarea Populară de Eliberare din Angola.

Preşedintele Marii Adunări Naţionale, Ştefan Voitec, a mulţumit din inimă tuturor oaspeţilor străini pentru participarea lor alături de poporul român la marea sărbătoare naţională.

Întîmpinat cu urale şi ovaţii, cu vii şi entuziaste aplauze, a luat cuvîntul tovarăşul **NICOLAE CEAUŞESCU,** secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Expunerea prezentată de conducătorul partidului şi statului nostru a fost subliniată în repetate rînduri de deputaţi şi invitaţi cu aplauze puternice, însufleţite.

Asistenţa a ovaţionat îndelung pentru Partidul Comunist Român, călăuzitorul tuturor victoriilor şi succeselor naţiunii noastre, pentru Republica Socialistă România, pentru unitatea ţărilor socialiste, a mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, pentru victoria luptei antiimperialiste, pentru învincibila învăţătură marxist-leninistă, pentru pace în lumea întreagă. Participanţii la sesiunea jubiliară şi-au exprimat astfel hotărîrea lor fermă de a munci neobosit pentru înfăptuirea istoricelor măsuri stabilite de Congresul al X-lea al partidului, în lumina cărora se profilează făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate.

În încheierea lucrărilor sesiunii, preşedintele Marii Adunări Naţionale a spus: „Evocarea actului istoric crucial de la 23 August 1944, tabloul adînc grăitor al marilor înfăptuiri ale poporului pe drumul construcţiei socialiste din pătrarul de veac ce s-a scurs de la acest memorabil eveniment, înfăţişarea politicii marxist-leniniste interne şi externe consecvente a partidului şi statului nostru, perspectivele largi pe care le deschid hotărîrile realiste şi cutezătoare ale Congresului al X-lea al partidului şi-au găsit o strălucită expresie în cuprinzătoarea şi luminoasa expunere a tovarăşului **Nicolae Ceauşescu** la această sesiune jubiliară. (Aplauze).

Păşind în al 26-lea an de viaţă liberă, oamenii muncii de pe pămîntul României socialiste, fără deosebire de naţionalitate, sînt hotărîţi să transpună în viaţă, cu toată dăruirea, politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, să-şi consacre în continuare toate eforturile pentru înflorirea patriei, pentru bunăstarea materială şi culturală a poporului, pentru slujirea neclătinată a cauzei socialismului şi păcii. (Aplauze).

Daţi-mi voie, stimaţi tovarăşi deputaţi şi invitaţi, să vă adresez cele mai calde felicitări cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei, urări de sănătate, fericire şi noi succese în muncă şi în viaţa tuturor". (Aplauze).

Lucrările sesiunii jubiliare a Marii Adunări Naţionale, consacrate celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, au luat sfîrşit într-o atmosferă de mare însufleţire. Toţi cei prezenţi se ridică, aplaudă îndelung, ovaţionează pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul său general, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu,** pentru viitorul luminos al patriei noastre socialiste.

Lucrările sesiunii jubiliare a Marii Adunări Naţionale au fost transmise, în direct, de posturile noastre de radio şi televiziune.

(Agerpres)

FESTIVITATEA PRIMIRII DE CĂTRE TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU A ŞEFILOR MISIUNILOR DIPLOMATICE ACREDITAŢI LA BUCUREŞTI

Preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu, a primit, vineri după-amiază, la Palatul Consiliului de Stat, pe şefii misiunilor diplomatice acreditaţi la Bucureşti, care i-au prezentat felicitări cu prilejul celei de-a XXV-a aniversări a eliberării patriei.

La festivitate au participat Ion Gheorghe Maurer, preşedintele Consiliului de Miniştri, Dumitru Petrescu şi Manea Mănescu, vicepreşedinţi ai Consiliului de Stat, Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe.

Luînd cuvîntul decanul Corpului diplomatic, ambasadorul R. P. Bulgaria, Gheorghi Bogdanov a spus:

Tovarăşe Ceauşescu,

Mă bucur că mi s-a oferit posibilitatea ca în numele Corpului diplomatic să vă transmit dumneavoastră iar prin dumneavoastră întregului popor român, cele mai cordiale felicitări cu prilejul sărbătorii naţionale a Republicii Socialiste România. Acum, după cei 25 de ani care s-au scurs de la crearea României socialiste, poporul român este îndreptăţit să treacă în revistă cuceririle istorice şi succesele remarcabile obţinute în dezvoltarea sa multilaterală. Noi sîntem martorii unei înfloriri continue. Economia, cultura, ştiinţa, bunăstarea materială a cetăţenilor marchează progrese neîncetate. Pentru progresul ţării dumneavoastră un factor de seamă este politica de pace şi colaborarea între popoare dusă de Republica Socialistă România.

Noi, ambasadorii, miniştrii şi întregul corp diplomatic urăm harnicului popor român succese în toate domeniile vieţii, fericire şi pace. Vă urăm sănătate şi succes în activitatea dumneavoastră. Prin munca comună a dumneavoastră şi a noastră, a diplomaţilor, să dezvoltăm şi să întărim relaţiile de prietenie dintre Republica Socialistă România şi ţările ai căror reprezentanţi diplomatici sîntem noi, cei prezenţi în această sală.

Răspunzînd, preşedintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceauşescu a spus:

Stimaţi tovarăşi, domnilor ambasadori, miniştri şi membri ai Corpului diplomatic din România,

Doresc în primul rînd să vă mulţumesc pentru felicitările adresate de decanul Corpului diplomatic, în numele dumneavoastră, poporului român şi mie personal. După cum ştiţi, România militează activ pentru dezvoltarea relaţiilor de prietenie cu toate ţările lumii fără deosebire de orînduire socială. În felicitările pe care ni le-aţi adresat acum, noi vedem tocmai o manifestare a dorinţei guvernelor şi popoarelor dumneavoastră, ca şi a poporului român, de a dezvolta continuu relaţiile de colaborare şi prietenie dintre ţările noastre. V-aş ruga să transmiteţi guvernelor dumneavoastră că guvernul român va continua şi în viitor să dezvolte relaţiile cu guvernele şi popoarele pe care dumneavoastră le reprezentaţi, cu toate popoarele lumii, considerînd că aceasta corespunde năzuinţelor de colaborare şi pace ale întregii omeniri. Doresc să vă mulţumesc dumneavoastră, reprezentanţii ţărilor cu care avem relaţii diplomatice, pentru activitatea pe care o desfăşuraţi în România, în dezvoltarea şi lărgirea relaţiilor dintre ţările noastre, vă doresc succes în activitatea dumneavoastră, vă urez multă sănătate şi fericire.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu s-a întreţinut apoi într-o atmosferă cordială cu şefii misiunilor diplomatice.

(Agerpres)

Spectacolul jubiliar prezentat în cinstea celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist

Sala Palatului Republicii Socialiste România a găzduit, vineri seara, spectacolul jubiliar prezentat în cinstea celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist.

La spectacol au asistat tovarăşii Nicolae Ceauşescu, cu soţia, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Dumitru Petrescu, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeţ, Maxim Berghianu, Florian Dănălache, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Petre Lupu, Manea Mănescu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vîlcu, Ştefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Mihai Gere, Ion Iliescu, Ion Ioniţă, Vasile Patilineţ, Dumitru Popa, Ion Stănescu, cu soţiile, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat şi ai guvernului.

Au luat parte membrii delegaţiilor din ţările socialiste frăţeşti sosite la Bucureşti pentru a participa la sărbătorirea celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, reprezentanţii partidelor comuniste şi muncitoreşti care se află în ţara noastră şi alţi oaspeţi de peste hotare.

Erau de faţă şefi ai misiunilor diplomatice, ataşaţi culturali şi alţi membri ai corpului diplomatic.

În sală se aflau conducători ai instituţiilor centrale, organizaţiilor obşteşti şi de masă, deputaţi ai Marii Adunări Naţionale, vechi participanţi la lupta ilegală a partidului, veterani ai insurecţiei armate din august 1944, alături de activişti de partid şi de stat, comandanţi de mari unităţi militare pe frontul antihitlerist împreună cu generali şi ofiţeri superiori ai forţelor noastre armate, reprezentanţi ai tuturor judeţelor ţării, personalităţi ale vieţii ştiinţifice, culturale şi artistice, oameni ai muncii din întreprinderile şi instituţiile Capitalei.

Apariţia în loja oficială a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a celorlalţi conducători de partid şi de stat şi a conducătorilor delegaţiilor de peste hotare, a fost salutată de întreaga asistenţă cu îndelungi aplauze.

În sunete prelungi de trompete începe spectacolul — o impresionantă evocare a acelui memorabil 23 August 1944, piatră de hotar în istoria României, a acelor 25 de ani care au trecut de atunci, ani de împliniri şi profunde transformări înfăptuite sub conducerea Partidului Comunist Român, stegar neînfricat al înaltelor idealuri ale poporului nostru.

Se aud acordurile maestuoase ale „Cantatei celor 25 de ani" lucrare de compozitorul Gheorghe Dumitrescu, pe versuri de Al. Andriţoiu, prezentată în primă audiţie de cororile reunite ale ansamblurilor Armatei, „Ciocîrlia", „Perinița" şi U.G.S.R. şi de soliştii Maria Şindilaru, Viorica Cortez-Guguianu, Cornel Stavru şi Dan Iordăchescu.

Gîndul se întoarce înapoi spre anii întunecaţi premergători lui 23 August 1944. Secvenţe filmate — autentice şi demascatoare documente — readuc în memorie sumbra perioadă cînd ţara, înfeudată Germaniei naziste, gemea sub povara războiului şi foametei. Dar poporul român, la semnalul dat de partid s-a ridicat cu hotărîre împotriva asupritorilor, şi-a rupt cătuşele şi a adăugat istoriei o pagină de mare eroism pe al cărei frontispiciu stă scris „23 August 1944". Momentul este evocat sugestiv. Pe fundalul de un roşu incandescent se conturează siluetele unor muncitori din gărzile patriotice, care îşi trec din mînă în mînă armele. Se aud rafale, în timp ce răsună puternic, răscolitor „Marşul insurecţiei armate", de Cornel Trăilescu. Apoi se văd grupuri de ostaşi români luptînd alături de ostaşii sovietici împotriva duşmanului comun, pe fundalul sonor al cîntecului „Întoarceţi armele" de Gheorghe Dumitrescu.

Insurecţia a ieşit victorioasă, fascismul a fost înfrînt. „Dansul victoriei", interpretat de balerinii Ileana Iliescu şi Marin Ştefănescu, ilustrează începutul noului drum al poporului nostru spre făurirea destinului său socialist. Pe scenă, străluceşte viu stema patriei dragi, în timp ce cîntecul „Republică, măreaţă vatră" umple întreaga sală de largi şi emoţionante ecouri.

Ţara întreagă e cuprinsă de fiorul reconstrucţiei. Tineri şi tinere în salopete, prin mişcări ritmice, sugerează munca avîntată a brigadierilor. Înaripate versuri ale acelor ani redau imaginea zilelor înflăcărate, cînd ţara, vindecîndu-şi rănile adînci de pe trupul său, a pornit la edificarea noii orînduiri. Proiecţii de diapozitive prezintă episoade din marea bătălie pe care poporul, stăpîn acum pe avuţiile ţării, a dat-o pentru făurirea bunăstării generale, pentru ridicarea ţării pe culmile de glorie visate de înaintaşi. În faţa ochilor se înalţă fabrici şi uzine, cresc oraşe întregi, se conturează chipul de astăzi al României socialiste.

Tot ceea ce am înfăptuit pînă acum, toate victoriile acestui sfert de veac se datoresc Partidului Comunist Român, conducerii sale înţelepte, care şi-a făcut din fericirea poporului unicul său crez. Asistăm acum la momentele de entuzism general care au caracterizat întîlnirile dintre oamenii muncii şi conducătorii partidului şi statului nostru în frunte cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Documentele filmate constituie impresionante mărturii ale unităţii dintre partid şi popor, temelia întregului edificiu pe care se înalţă astăzi patria noastră socialistă.

Locul pe scenă îl iau apoi reprezentanţi de seamă ai artei româneşti care, înglobînd în ea cele mai bune tradiţii, se afirmă tot mai mult în circuitul spiritual mondial. Un frumos succes obţin Magdalena Popa, Sergiu Ştefanschi, Amatto Checiulescu, împreună cu corpul de balet al Operei Române, Ludovic Spiess, Marina Crilovici, tînăra violonistă Silvia Marcovici, laureată a Concursului internaţional „Marguerite Long - Jacques Thibaud", artistul poporului Ion Voicu care, acompaniaţi de orchestra Operei Române, interpretează piese din repertoriul românesc şi universal.

Scena este inundată apoi de voioşia şi elanul dansatorilor populari. Într-o diversitate de culori şi ritmuri se succed jocul oltenesc, moldovenesc, bănăţean, ardelenesc, căluşul muntenesc alături de dansul maghiar, german şi sîrbesc. Stau alături aici, pe scenă, părtaşi la voie bună aşa cum sînt înfrăţiţi în munca de zi cu zi oameni ai muncii români şi cei ai naţionalităţilor conlocuitoare.

Sub faldurile steagurilor roşii şi tricolore artiştii participanţi la spectacol se adună apoi ca într-un imens miting. Un imn vibrant este închinat Partidului Comunist Român, făuritorul tuturor victoriilor poporului nostru, forţa politică conducătoare a naţiunii noastre socialiste: cororile reunite interpretează cîntecul „Patrie, partid", de Dinu Stelian.

Pe un mare ecran apare o imagine de la Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român, reprezentînd momentul cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu mulţumeşte muncitorilor, ţăranilor şi intelectualilor pentru dăruirea cu care, dînd viaţă programului partidului, înfăptuiesc marile idealuri ale socialismului şi comunismului. Ca şi în zilele Congresului cuvintele secretarului general al partidului sînt subliniate de participanţii la spectacol cu aplauze îndelungi, călduroase.

Întreaga asistenţă se ridică, aclamă cu însufleţire pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ovaţionează pentru Partidul Comunist Român

Spectacolul, frescă a marilor prefaceri din viaţa ţării noastre în ultimul pătrar de veac, manifestare închinată gloriosului jubileu, a luat sfîrşit într-o atmosferă de puternic entuziasm.

Ovaţiile nesfîrşite ale miilor de spectatori exprimă mulţumirea întregului nostru popor faţă de Partidul Comunist Român pentru viaţa nouă şi fericită creată în acest sfert de veac de libertate şi hotărîrea fermă de a munci cu abnegaţie şi devotament pe drumul de lupte şi de glorii deschis de gloriosul August 1944.

În încheiere, artiştilor şi realizatorilor spectacolului le-au fost oferite flori din partea conducerii de partid şi de stat.

SANDA IONESCU
THEODOR MATEESCU

Manifestări închinate aniversării eliberării României

Franţa

Paris 22. — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite: Timp de două săptămîni s-a desfăşurat la Thonon les-Bains, de pe malul lacului Leman, „zilele culturii româneşti" organizate de municipalitate cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a eliberării României. Oraşul, împodobit cu steaguri româneşti, a găzduit numeroase manifestări culturale româneşti. Printre acestea s-au înscris spectacole ale Ansamblului folcloric „Doina" din Piteşti, expoziţiile „Vestigii daco-romane pe teritoriul României", „Mişcarea artistică de amatori", „Peisaje şi figuri din România" organizate la casa de cultură din localitate. A fost organizată o gală de filme artistice de lung metraj, cu participarea unei delegaţii de cineaşi români precum şi un recital de poezie românească şi concerte de muzică românească. Au fost prezentate conferinţe despre importanţa actului de la 23 August 1944.

Finlanda

Helsinki 22 (Agerpres). — În cadrul „Zilelor culturii româneşti în Finlanda", consacrate celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, a avut loc la Biblioteca centrală din oraşul Hameenlinna deschiderea expoziţiei de carte românească organizată sub auspiciile Asociaţiei de prietenie Finlanda-România şi bibliotecii oraşului.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de Leo Kohtala, primarul oraşului, care, în numele Consiliului municipal şi al locuitorilor oraşului, a adresat felicitări poporului român.

A răspuns Mircea Bălănescu, ambasadorul Republicii Socialiste România în Finlanda. Au fost prezenţi deputaţi, membri ai Consiliului municipal, directori ai Muzeului de artă şi ai Muzeului oraşului, conducerea bibliotecii, membri ai filialei din Hameenlinna a Asociaţiei de prietenie Finlanda-România, reprezentanţi ai presei.

Festivitatea s-a desfăşurat într-o atmosferă caldă, prietenească, expoziţia de carte românească bucurîndu-se de aprecieri unanime.

Japonia

Tokio 22 — Corespondentul Agerpres, Fl. Ţuiu, transmite: Cu prilejul aniversării unui sfert de veac de la eliberarea ţării noastre de sub jugul fascist, Asociaţia de prietenie Japonia-România, cu concursul ziarului „Asahi" a organizat o seară dedicată României.

Ambasadorul român la Tokio, Ion Datcu, a vorbit cu acest prilej despre semnificaţia actului de la 23 August 1944, precum şi despre realizările obţinute de poporul român în ultimii 25 de ani. Preşedintele asociaţiei pentru promovarea comerţului cu ţările socialiste est-europene, Shigeo Horie, a vorbit apoi despre „Avîntul economiei româneşti", iar ziaristul Shiosaku Aiba despre „Naţiunea română şi originalitatea ei". În continuarea manifestării, actorul Tomoo Nagai, de la teatrul „Haiyuza" şi-a împărtăşit impresiile culese în timpul unei recente vizite în ţara noastră.

În încheiere, violonista Yuriko Kuronuma, acompaniată de pianistul Terugi Karashima, a oferit un recital.

Suedia

Stockholm 22 (Agerpres). — În cadrul manifestărilor prilejuite de sărbătorirea celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, la Ambasada Republicii Socialiste România de la Stockholm a avut loc o reuniune prietenească la care au participat membrii coloniei române din Suedia. Cu această ocazie, ambasadorul Eduard Mezincescu a vorbit celor prezenţi despre însemnătatea actului de la 23 August 1944, despre realizările obţinute de poporul român în construirea socialismului şi despre importanţa lucrărilor Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea viitoare a României.

În continuare a fost prezentat un program de filme documentare româneşti, după care a urmat un cocteil.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Sibiu, str. Octombrie roşu, nr. 2, tel nr. 1 28 10—1 30 67, 1 31 83. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii. Tiparul: Întreprinderea poligrafică Sibiu — 40 064.